

*Uudenmaan liitto
Nylands förbund*

Nylands förbunds publikationer A 24 - 2011

Nylands förbund

Landskapsprogram 2011–2014 för Nyland

Nylands förbunds publikationer A 24 - 2011

Landskapsprogram 2011-2014 för Nyland

Nylands landskapsfullmäktige 8.12.2010

Nylands förbunds publikationer A 24- 2011
ISBN 978-952-448-322-3 ISSN 1236-679X (trycksak)
ISBN 978-952-448-324-7 ISSN 1236-679X (nätpublikation)

Layout: Anni Levonen
Bilder: Tuula Palaste-Eerola
Översättning: Stig Wilkman

Tryckeri: T-Print Oy
Helsingfors 2011
200 st.

Uudenmaan liitto | Nylands förbund

Esterinportti 2 B | 00240 Helsinki
Estersporten 2 B| 00240 Helsingfors
puh. | tfn +385 (0)40 512 8181
toimisto@uudenmaanliitto.fi | www.uudenmaanliitto.fi

Esterinportti 2 B | 00240 Helsinki
 Estersporten 2 B | 00240 Helsingfors
 puh. | tfn +385 (0)40 512 8181
 toimisto@uudenmaanliitto.fi | www.uudenmaanliitto.fi

Författare Nylands förbund, Östra Nylands förbund	
Publikation Landskapsprogram 2011-2014 för Nyland	
Seriens namn Nylands förbunds publikationer A	
Seriens nummer 24	Utgivningsdatum 2011
Sidor 44	Bilagor 3
ISBN 978-952-448-322-3 1236-679X (trycksak)	ISSN 978-952-448-324-7 1236-679X (nätpublikation)
Språk svenska	Sammandrag
Referat Landskapsprogrammet görs upp för fyra år i sänder. Det innehåller tyngdpunkterna och målen för landskapets utveckling. De viktigaste målen för Nylands landskapsprogram för åren 2011–2014 är att utnyttja metropolområdets konkurrenskraft, förbättra invånarnas välmående och försäkra dem tjänster samt att utveckla samhällsstrukturen och miljön på ett hållbart sätt. I landskapsprogrammet framhävs Nylands speciella roll som Finlands enda metropol. Ett av programmets viktigaste mål är att stödja landskapets näringsliv genom förstärkt företagsamhet. Kulturell mångfald är ett genomgående tema i programmet. Landskapsprogrammet samlar in och samordnar olika utvecklings- och intressebevakningsbehov i Nyland. Det i samråd med olika aktörer i regionen utarbetade landskapsprogrammet och dess årliga genomförandeplan styr också utdelningen av statens regionutvecklingspengar för nyländska ändamål. Enligt regionutvecklingslagen måste myndigheterna i sin verksamhet ta hänsyn till landskap- sprogrammet och bidra till att programmet förverkligas. Landskapsprogrammet baserar sig på en strategisk landskapsöversikt på lång sikt samt på en omvärldsanalys som gjorts för programmet. Nylands och Östra Nylands förbund har i samråd berett landskapsprogrammet 2011–2014. Den 1 januari 2011 anslöt sig landskapet Östra Nyland till Nyland.	
Rapporten är utarbetad av Tarja Hartikainen, Ilmi Tikkanen	
Nyckelord (ämnesor) konsekvensbedömning, landskapen, landskapsplanering, landskapsprogram, metropolandskap, Nyland, Nylands förbund, regionutveckling, regionutvecklingsprogram	
Övriga uppgifter Publikationen finns även i nätversion på vår webbplats www.uudenmaanliitto.fi. Publikationen finns också i finsk version.	

Innehållsförteckning

Presentationblad	3
Inledning	5
Utgångspunkter för utvecklingen	7
Utvärdering av det föregående landskapsprogrammets effekt.....	7
Verksamhetsmiljön	7
Utvecklingsstrategier och linjedragningar (programmets strategigrund).....	13
Mål och åtgärder åren 2011-2014 enligt handlingslinje (HL)	15
Samarbetet och områdenas roller i det nya metropollandskapet.....	16
Metropollandskapets konkurrensfördel och näringsliv.....	18
Invånarnas välfärd och förutsättningar för service.....	22
Region- och samhällsstrukturen samt miljön.....	26
Genomförande och uppföljning	31
Deltagande och konsekvensbedömning	32
Berednings av landskapsprogrammet samt deltagande.....	32
Miljösituationens utveckling i Nyland.....	33
De mest betydande konsekvenserna av att landskapsprogrammet för Nyland genomförs.....	35
Bilagor	38

Inledning

Nylands förbund och Östra Nylands förbund har i samarbete berett landskapsprogrammet 2011-2014 för landskapet som utvidgas från och med början av år 2011.

Lagen om utveckling av regionerna och en förordning som utfärdats på basis av lagen har styrt landskapsprogrammets beredning. Enligt lagens 25 § ska landskapsprogrammet utarbetas så att dess effektfullhet med tanke på Närings-, trafik- och miljöcentralens (ELY) strategiska planering och styrning säkerställs.

Landskapsprogrammet har enligt ett arbetsprogram utarbetats under landskapsförbundens ledning i samarbete med Nylands och Östra Nylands sammanlagt 28 medlemskommuner samt med statens regionala myndigheter som beviljar finansiering (ELY, Regionförvaltningsverket AVI) och med områdets övriga aktörer.

Ett av regionförvaltningsreformens syften är att betona landskapsprogrammets och genomförandeplanens betydelse för regionutveckling. Landskapsprogrammet roll är att styra regionförvaltningens aktörer.

Med landskapsprogrammet och dess genomförandeplan som årligen upprättas påverkas mängden statsanslag och allokeringen av dem. Programmet sammanställer också intressebevakningens behov på många plan.

I beredningen har man tillsammans med Nylands ELY-central tagit fram nya samarbetsformer för att sammanfoga målen och åtgärderna på landskapsnivå. Med tanke på ökad effektfullhet har kommunernas och regionernas egna strategier och program varit centrala medel i beredningen.

Programmets strategiska linjedragningar och huvudmål grundar sig på Nylands och Östra Nylands landskapsplaner på lång sikt. På grund av att förbunden sammanslås har verksamhetsmiljön i hela Nyland samt aktuella utvecklingsutmaningar i dess olika delar analyserats.

Huvudmålen i landskapsprogrammet är att

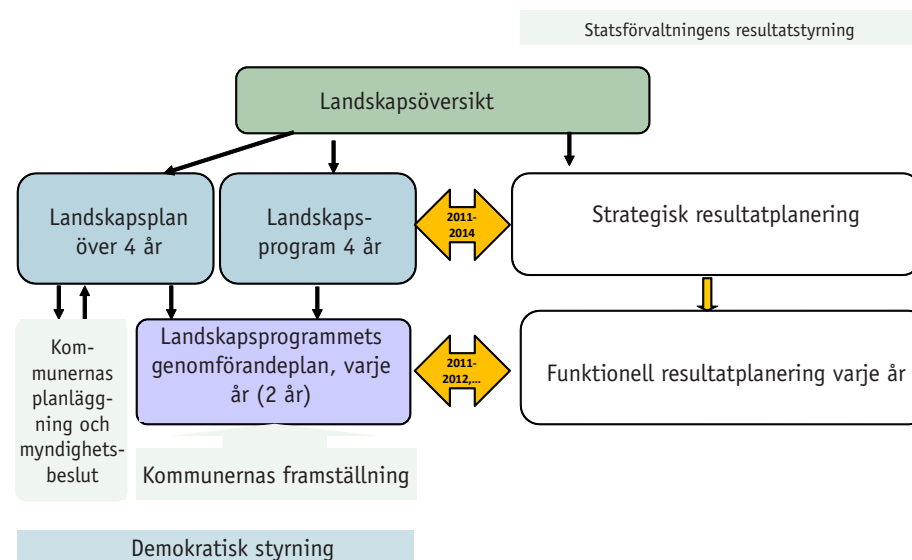
- dra nytta av metropollandskapets konkurrensfördel,
- skapa förutsättningar för invånarnas välfärd samt för att trygga och förnya servicen samt
- utveckla region- och samhällsstrukturen och miljön på ett hållbart sätt.

Under programperioden förtydligas samarbetsformerna i det förnyade området enligt de linjer som kommunerna har dragit upp. I programmet presenteras utvecklingsmålen för Nyland enligt handlingslinje och åtgärdshelheterna åren 2011-2014 som förverkligar målen. Invandrar frågorna i det interkulturella metropollandskapet har granskats övergripande i samtliga handlingslinjer och inte som en separat helhet. I programmet framläggs också linjerna i sådana frågor som tillsammans ska vidareutvecklas inom landskapsförbundens samarbetsområde, programmets beredningsprocess beskrivs och effekterna av de mål som har ställts i programmet utvärderas.

Regionstrukturmodeller har utarbetats samtidigt med beredningen av landskapsprogrammet. Modellerna utgör ett underlag när Nylands och Östra Nylands nya, gemensamma landskapsplan utarbetas. I slutet av år 2010 tas grundlösningen för planens region- och samhällsstruktur fram utgående från strukturmodellerna.

Landskapsstyrelsen godkände programutkastet 14.6.2010 för remissbehandling. Programutkastet preciserades och kompletterades på basis av den omfattande remissbehandlingen.

Det centrala bakgrundsmaterialet som har inverkat på beredningen samt en sammanfattning av regionernas egna strategier och program framgår av en bilaga.

Kopplingarna mellan landskapsplaneringen och den statliga regionförvaltningens planering.

Utgångspunkter för utvecklingen

Utvärdering av det föregående landskapsprogrammets effekt

I utvärderingen av det föregående landskapsprogrammet konstateras att landskapsprogrammet för Nyland har haft mindre effekt än i övriga landskap. Detta beror på det stora antalet aktörer och en mångformig verksamhet.

I arbetet med landskapsprogrammet för Nyland som utvidgas i början av år 2011 är det särskilt viktigt att granska huvudstadsregionen och de övriga Nyland på samma gång och ta fram centrala lösningar för utveckling på landskapsnivå.

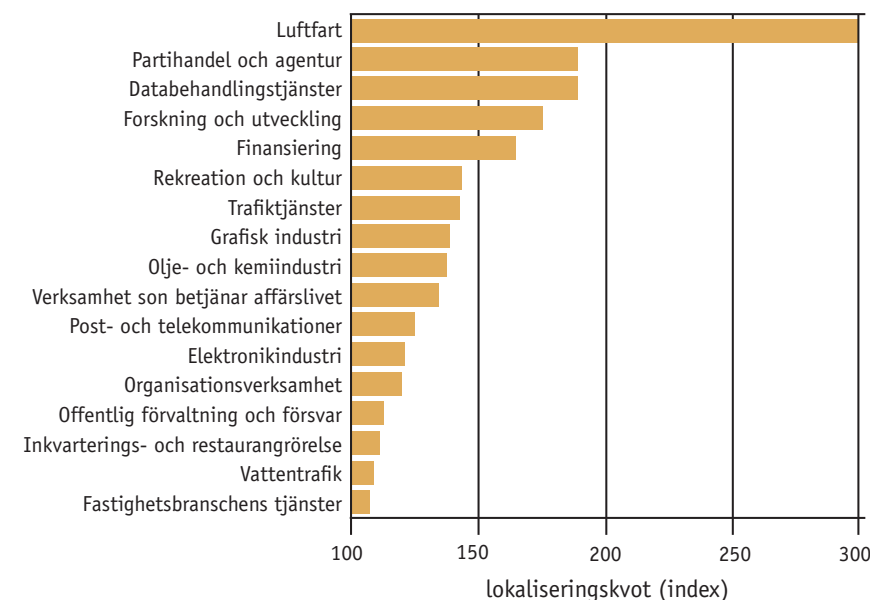
Verksamhetsmiljön

Nyland är ett huvudstads- och metropollandskap som har en stark och speciell roll i Finland. I området bor 28 % av landets befolkning, där finns 33 % av arbetsplatserna och i området produceras 38 % av landets bruttonationalprodukt. Metropollandskapet **med en befolkningskoncentration om 1,5 miljon är också enligt europisk skala ett betydande område** och ett av Europas rikaste och konkurrenskraftigaste storstadsområden. Området ingår tillsammans med nordens övriga städer, de baltiska ländernas huvudstäder och S:t Petersburg samt med Tysklands stora städer inom Östersjöns influensområde i stadsområdesnätverket vid Östersjön. Områdena är sinsemellan samarbetsparter, men samtidigt också konkurrenter. Östersjöområdet och de stora stadsområdena i övriga Europa är i många avseenden metropollandskapets naturligaste jämförelseobjekt.

Metropollandskapet **består av många delområden med olika roller** och geografiska, historiska, ekonomiska, språkliga och politiska särdrag. Landskapet är också i Finlands skala en tät helhet där delområdena sinsemellan via företagsverksamheten, trafiken, arbetspendlingen och flyttningsrörelsen har en aktiv växelverkan.

I verksamhetsanalysen indelas metropollandskapet i fyra delområden: huvudstadsregionen, Helsingforsregionens kransområde, Västra Nyland och Östra Nyland.

Metropollandskapets starkaste specialbranscher (arbetsplatsernas lokaliseringkvot, index, hela landet=100)

Regionekonomi, konkurrenskraft och företagsverksamhet

Den ekonomiska aktiviteten i landskapet har anknytning till många faktorer som är specifika för storstadsområden. Området är ett nationellt och internationellt trafik- och kommunikationscentrum. I sig är det också ett stort konsumtions- och arbetsmarknadsområde och en kompetenskoncentration.

Bruttonationalprodukten per capita är en tredjedel större än i hela Finland och i medeltal hälften större än i 27 EU-länder (år 2007). I metropollandskapet

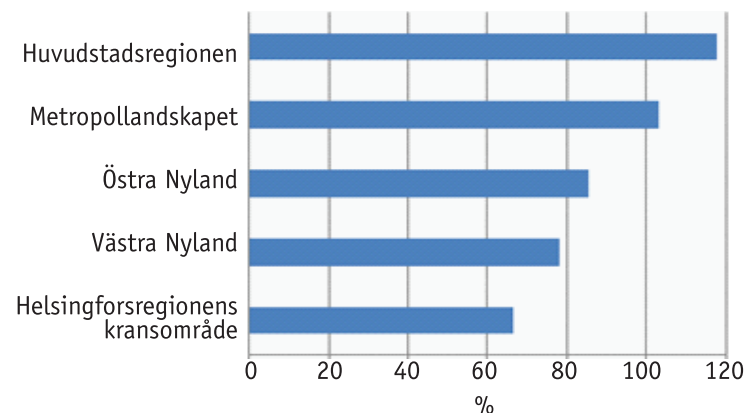
finns företag och deras personal är i förhållande till befolkningens mängden betydligt större än på annat håll i landet.

Näringsstrukturen är servicedominerad. De starkaste specialiserade branscherna är partihandel och logistik, internationell persontrafik, produktion och informationsförmedling, specialiserade servicebranscher, hög teknologisk industri och service, oljeindustri och kemisk industri (speciellt i Östra Nyland), forskning, utveckling och hög utbildning samt funktioner i anslutning till rollen som landets centrum för förvaltning och beslutsfattande. Mellan metropollandskapets delområden förekommer stora skillnader i specialiseringen inom näringsverksamhet.

Arbetsplatssjälvförsörjningen (%) och särdragen i företagsverksamheten inom metropollandskapet:

- **Huvudstadsregionen (120 %)**
 - ca 80 % av metropollandskapets arbetsplatser
 - en koncentration av specialiserade servicebranscher
 - en koncentration av logistik och kommunikationsteknologi
- **Helsingforsregionens kransområde (67 %)**
 - bostadsområde
 - metall- och byggmaterialindustri
 - logistik och lagring
- **Västra Nyland (80 %)**
 - de största koncentrationerna (Lojo, Raseborg och Högfors)
 - mångsidig industri (metall, byggmaterial, trävaror, papper, kemisk industri)
 - logistik – Hangö hamn
 - primärproduktionen har en stark roll
- **Östra Nyland (85 %)**
 - Borgå är den största koncentrationen, Lovisa har en stark roll
 - olja – kemi – energi, internationellt och nationellt betydande
 - en mångsidig småindustri och medelstor industri
 - primärproduktionen har en stark roll.

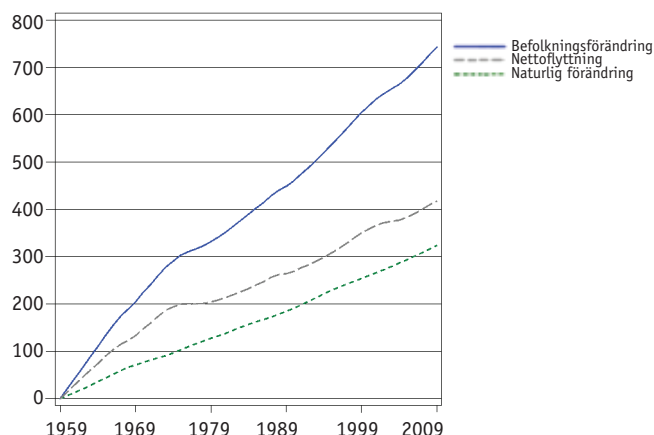
Arbetsplatssjälvförsörjningen i metropollandskapets delområden år 2007.

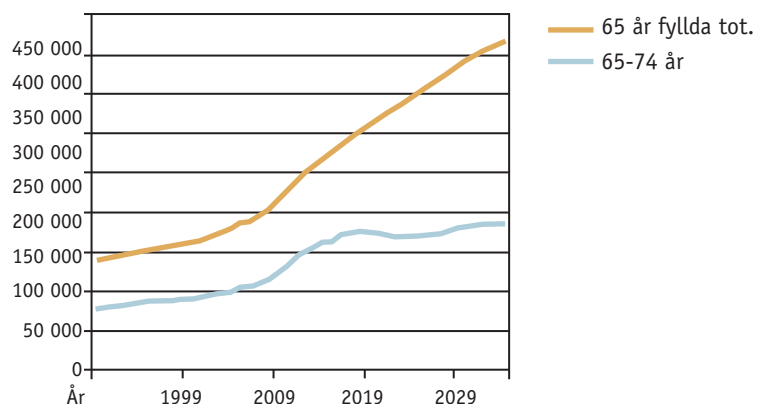
Efterfrågan på specialiserade branscher i metropollandskapet råder huvudsakligen på annat håll i Finland och i allt större grad också i grannländerna. Den ekonomiska utvecklingen och konjunkturväxlingarna har därför ett ömsesidigt beroendeförhållande. När tillväxten efter recessionen igen kommer i gång, uppskattningsvis från och med år 2011, beräknas produktionen och sysselsättningen i metropollandskapet växa snabbare än i hela Finland eller i hela EU (Cambridge Econometrics 2009). Den närmaste framtiden är förknippad med stora osäkerhetsfaktorer, bl.a. landskapets starka beroende av några nyckelbranscher, speciellt framställningen av datakommunikationsprodukter, som är landskapets starkaste globala kluster.

Betydelsen av beräknad verksamhet inklusive behoven av kompetens ökar ytterligare. I de regionala beräkningarna har ett mera systematiskt samarbete inletts mellan förbunden i Nyland (beräkning på lång och medellång sikt) och ELY-centralen (beräkning på kort sikt).

Förändringen (kumulativ) i metropollandskapets befolkningsmängd

Antalet pensionärer (65 år fyllda, mellan 65-74 år) i metropollandskapet åren 1990-2009 och prognos för år 2035.

Befolkningsutveckling och befolkningsstruktur

Befolkningsmängden i metropollandskapet har redan ökat kraftigt under årtionden och tillväxten har fortsatt på 2000-talet. Antalet invånare har under de senaste 50 åren ökat med 742 000 personer. Drygt hälften av tillväxten på lång sikt beror på ett inflyttningsöverskott och knappt hälften på naturlig tillväxt. På 2000-talet har inflyttningsöverskottet till största delen varit invandring.

Under 2000-talets senare del har befolkningsmängden ökat betydligt mera inom samtliga delområden än i hela landet. Trots att befolkningsutvecklingen i några enskilda kommuner har varit negativ var utvecklingen som helhet ganska enhetlig.

Åldersstrukturen avviker på många sätt jämfört med i hela landet. Huvudstadsregionen är en koncentration med unga vuxna. I kranskommunerna är barnens andel av befolkningen större än i andra områden. I Västra och Östra Nyland finns också barnfamiljer och pensionärernas andel är på samma nivå som i hela landet.

Befolkningen som talar främmande språk har i Finland koncentrerats till metropollandskapet. Drygt hälften av dem som talar annat språk än finska och svenska bor i området. Andelen som talar främmande språk (7 %) är tre dubbel jämfört med i övriga Finland. I huvudstadsregionen är andelen 9 % och i landskapets övriga delar knappt 3 %. **Svenskspråkigheten** har en stark ställning i metropollandskapet: i Östra Nyland är en tredjedel och i västra Nyland en fjärdedel svenskspråkiga, också i huvudstadsregionen är andelen svenskspråkiga större än i hela landet.

Förutom modersmålet är **invandrarna** en mycket heterogen grupp också när det gäller den tid de bor i landet, kunskaperna i finska och svenska, ställnin-

	2000	2005	2010	2015	2020
Befolkning 31.12. (personer)	1 394 199	1 452 083	1 535 000	1 610 000	1 683 000
Arbetskraft (personer)	752 997	772 888	798 000	817 000	858 000
Arbetsplatser	721 592	742 410	776 000	808 000	834 000
Arbetsplatssjälvförsörjning (%)	103,6	104,1	103,8	103,8	103,7
Arbetslöshetsgrad (%)	7,6	7,9	6,4	4,8	4,2
Sysselsättning (sysselsatta % 15-64 år)	71,4	70,3	70,4	72,8	73,9

Befolkningen och sysselsättningen i Nyland.

gen på arbetsmarknaden, kulturbakgrunden, religionen, åldern utbildningsnivån samt den ursprungliga orsaken till invandringen. Trots att huvudstadsregionen har den största koncentrationen av befolkning med invandrarbakgrund är den relativa tillväxten i Helsingforsregionen samt i Östra och Västra Nyland nästan lika snabb.

Boende

De regionala skillnaderna är stora på bostadsmarknaderna. Huvudstadsregionen är ett stadsbetonat, tätt byggt och flervåningshusdominerat område med stora interna skillnader såväl i samhällsstrukturen som i befolkningens sociala struktur. I landskapet ligger tyngdpunkten på problemen med bostadsproduktionens utbud i huvudstadsregionen. Helsingforsregionens kransområde samt Västra och Östra Nyland är småhusbetonade områden, där stadstäterna, landskommunernas tätorter och byar samt glesbygden bildar ett omfattande nätverk med bostadsområden. Att upprätthålla ett fungerande servicenät samt beroendet av personbil vid arbetspendling och serviceresor utgör i många områden ett problem.

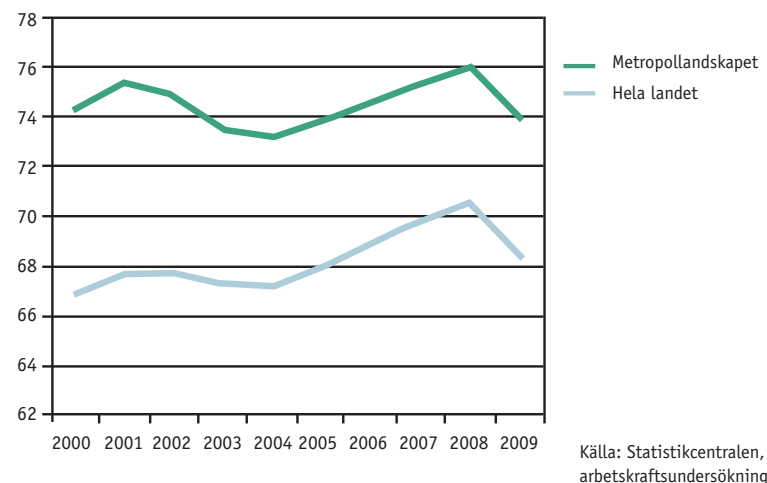
Nyckelfrågor är utbudet på bostäder, dess mängd, kvalitet och prisnivå. Höga boendekostnader försvårar särskilt tillgången till arbetskraft för servicearbetsplatserna i huvudstadsregionen. Priset och direkt brist på familjebostäder driver familjerna avsides från arbetsplatskoncentrationerna och splittrar samhällsstrukturen.

Arbete och kompetens

Sysselsättningsgraden är högre och arbetslöshetsgraden lägre än i hela Finland eller i EU. Skillnaderna i sysselsättningsgraden är rätt så små mellan landskapets delområden.

Den vuxna befolkningen i metropollandskapet har hög utbildningsnivå jämfört med i övriga landet. I huvudstadsregionen och i Helsingforsregionens kransområden är andelen som har avlagt högskoleexamen betydligt större än i hela landet. I Västra och Östra Nyland är andelen på samma nivå som i medel-

Sysselsättningsgraden (andelen sysselsatta av befolkningen i arbetsför ålder, %) i metropollandskapet och i hela landet år 2000-2009

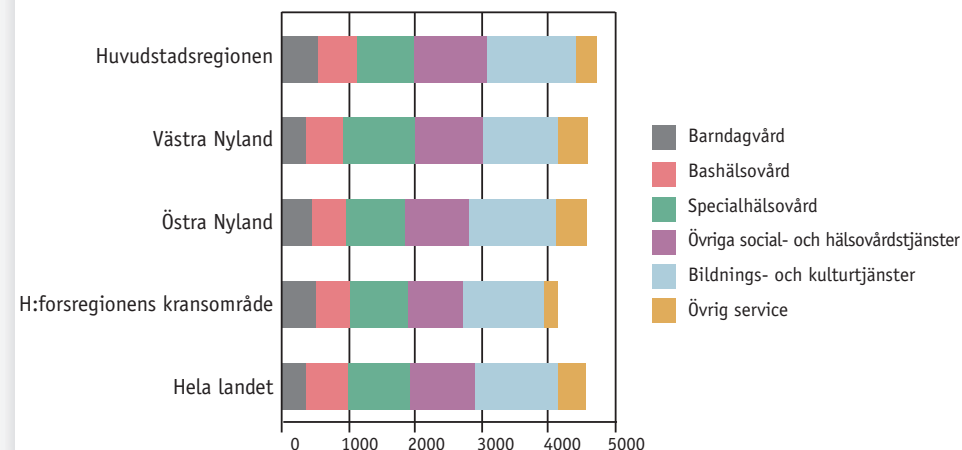

tal i hela landet. Befolkningen är dock kraftigt indelad när det gäller utbildningen. En tredjedel av de vuxna i landskapet saknar examen efter grundskolan och i Västra och Östra Nyland är antalet ännu större. Bland invandrarna är andelen som inte har någon utbildning särskilt stor. I landskapet blir ca 15 % av ungdomarna (17-24 åringar) helt utanför utbildningen. Andelen är större än i hela landet. Detta fenomen har en klar koppling till att ungdomarna har blivit utslagna ur arbetslivet. Det krävs en stor mängd ny arbetskraft för att ersätta den arbetskraft som går i pension. Allokeringen av utbildningen till rätta utbildningsnivåer och till de branscher som i framtiden behöver arbetskraft är en nyckelfråga för att efterfrågan och utbud ska kunna mötas på arbetsmarknaden.

Service

Fungerande välfärdstjänster (social-, hälsovårds- och bildningsservice), kulturtjänster samt kommersiell service är centrala regionala attraktionsfaktorer. Den största utmaningen inom **välfärdstjänsterna** är att i framtiden kunna trygga

Kommunalekonomiska nettokostnader (/invånare) enligt servicebransch i metropollandskapets delområden år 2008.

fungerande servicenätverk. Flera invandrare och större befolkningsandel betonar dessutom service som baserar sig på språk och kulturbakgrund och som i många kommuner inte tidigare ens har stått till buds. Problemen med att utveckla servicen är gemensamma inom metropolområdets olika delområden och kommuner, om än det kan förekomma skillnader i betoningarna och när förändringarna sker.

Trafik och tillgänglighet

Tillgängligheten har en nyckelroll i den regionala konkurrenskraften och attraktionen. Tillgängligheten (person-, och godstrafiken, datakommunikationer) har en central betydelse lokalt, nationellt samt internationellt grannländerna emellan, och globalt. Metropollandskapet är ett nationellt och internationellt logistikcentrum i Europas randområde. Tillgängligheten har därför en särskilt stor betydelse. Metropolområdets interna tillgänglighet grundar sig på fungerande spårtrafik- och landsvägar samt på en effektiv kollektivtrafik.

Miljön samt region- och samhällsstrukturen

Naturen i Nyland är mycket mångformig. Eftersom tätorterna dominerar och expanderar är miljöbelastningen stor och markanvändningen förändras snabbt. **En kvalitativ livsmiljö och en fungerande region- och samhällsstruktur** är viktiga delfaktorer för såväl invånarnas välfärd som regionala attraktions- och konkurrensfaktorer. En enhetlig region- och samhällsstruktur är en grundförutsättning för att målen att begränsa klimatförändringen ska kunna uppnås och för en hållbar ekonomisk utveckling. Enligt undersökningar främjar **en högklassig byggd kulturmiljö** inrotning och förankring, ökar välfärden och attraktionsfaktorerna samt skapar förutsättningar för att utveckla näringsverksamhet, exempelvis turism.

Centrala förändringsfenomen

Aktuella och viktiga, s.k. genomslående förändringsfenomen:

Ekonomisk struktumvandling:

många osäkerhetsfaktorer; skapar möjligheter till ny affärsverksamhet.

Klimatförändring:

Finland har som en del av EU förbundit sig till dämpande åtgärder; leder till stora förändringar i energiproduktionen, i många branschers produktionsteknologi, konsumtion, boende och mobilitet; skapar möjligheter till ny affärsverksamhet.

Internet:

informationsteknologi och digitalisering av samhället; ändrar kraftigt kommunikationen och serviceproduktionen och distributionen; gör det möjligt att förnya servicen (jfr. banksektorn); skapar nya former för affärsverksamhet.

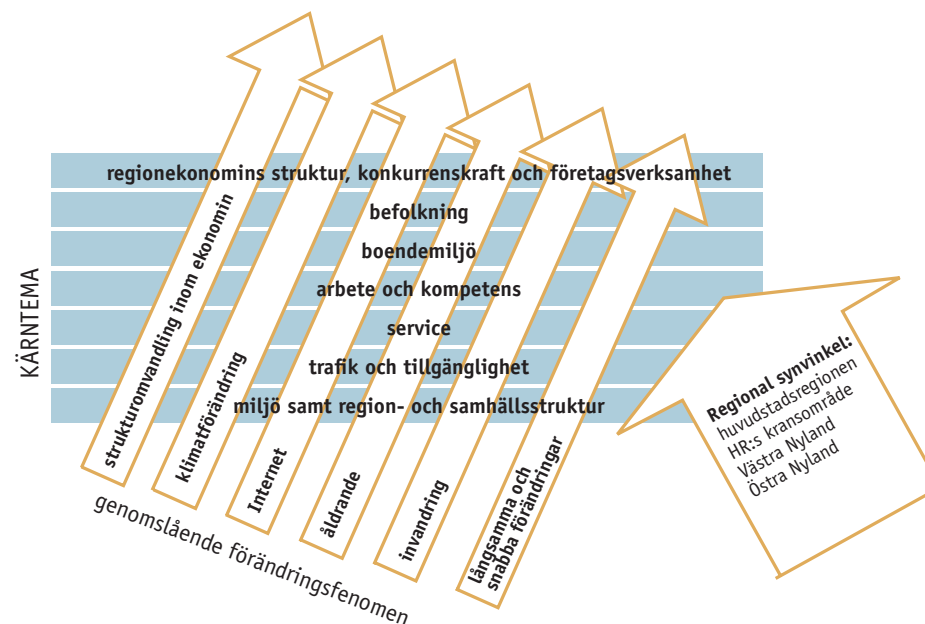
Åldrandet:

inverkar kraftigt på arbete och kompetens, boende, service och samhällsstrukturen samt på mobilitet och trafiksystem; erbjuder positiva möjligheter att förnya arbetslivet, boende, service och samhällsstrukturen.

Invandring:

befolkningen som talar främmande språk ökar, inverkar på den arbetsföra befolkningens utveckling; hotbilden är att ställningen på arbetsmarknaden

Kärnteman och genomslående förändringsfenomen enligt analysen av verksamhetsmiljön.

fortsättningsvis är svag.

Långsamma och snabba förändringar:

Ifall de långsamma mångåriga förändringsprocesserna kan förutses rätt kan man också förbereda sig på dem. En del av förändringarna är snabba och överraskande, att reagera på dem med förnuftigt inriktade och rätt dimensionerade åtgärder är mycket svårt och ställer stora utmaningar för det regionala programarbetet och annat utvecklingsarbete. Förutom förändringsfenomenen bör man förbereda sig på förändringar i befolkningens levnadssätt och värderingar som påverkar utvecklingen.

Utgående från beskrivningen av nuläget och förändringsfenomenen föreslås i landskapsprogrammet utvecklingsmål och åtgärder i Nyland så att utgångspunkten är regional effektivitet.

Utvecklingsstrategier och linjedragningar (programmets strategigrund)

Den centrala utgångspunkten för landskapsprogrammet för Nyland är de strategiska landskapsöversikterna på lång sikt för Nyland och Östra Nyland, som landskapsförbunden har godkänt, samt från översikterna härledda allmänna linjedragningar för programperioden och utvecklingsmålen enligt Nylands förbunds strategi 2012.

Utgångspunkterna för utarbetningen var dessutom program och strategier för Nyland och Östra Nyland. Dessutom har tyngdpunkterna i Nylands närings-, trafik- och miljöcentrals (ELY) och Regionförvaltningsverkets (AVI) strategiska resultatavtal samt Finlands och EU:s strategier beaktats i programberedningen.

Det aktuella arbetet med landskapsplanen för hela Nyland och till arbetet hörande strukturmodeller har också inverkat centralt på beredningen.

Landskapsöversikt för Nyland 2033 – vision och strategiska mål

Visionen enligt Nylands landskapsprogram är:

”Nyland är ett internationellt konkurrenskraftigt metropolområde med välmående människor.”

1. Rollerna för Nyland och dess delar har erkänts. Landskapets olika delar har olika styrkor och dessa ska utnyttjas. På så sätt kan vi skapa förutsättningar för ett gott liv för invånarna i regionen.
2. Förutsättningarna för tillhandahållandet av välfärds- och utbildningstjänster för alla invånare tryggas i hela landskapet.
3. Nyland ska locka investeringar och företag.
4. Nyland ska bli det viktigaste innovationscentrumet i Östersjöregionen.
5. Samhällsstrukturen i Nyland är fungerande och effektiv; den minskar energiförbrukningen och behovet av mobilitet samtidigt som den främjar välfärd.
6. Nyland är Finlands första koldioxidneutrala landskap och en föregångare i anpassningen till klimatförändringen.

Landskapsöversikt 2040 för Östra Nyland, utvecklingsvision och strategiska mål

Utvecklingsvisionen för Östra Nyland är:

”Östra Nyland är ett energiskt och tidsenligt kustområde med unik kultur och miljö, där invånarna har möjlighet till ett bra liv”

1. De egna styrkefaktorerna utnyttjas i det expanderande metropolområdet
2. Samarbetet och nätverken utvecklas och utnyttjas regionalt, nationellt och internationellt, centrala riktningar är huvudstadsregionen och Södra Finland, Östersjöområdet, speciellt Estland och S:t Petersburg, Norden
3. Kompetensen stärks, energiinnovationer
4. Nya saker och handlingssätt utvecklas, serviceinnovationer och sociala innovationer
5. Östra Nyland utvecklas till en ekoregion, lågkolintensivare trafik och boende samt miljöskydd
6. HELI-banan och regionstrukturen som stöder banans utvecklingszon utvecklas målmedvetet

Strategiska mål för Nyland

Linjedragningarna på lång sikt för Nyland och Östra Nyland kompletterar varandra och bildar således en bra utgångspunkt när landskapsprogrammet för hela Nyland utarbetas.

Mål och åtgärder åren 2011-2014 enligt handlingslinje (HL)

På basis av de strategiska målen på lång sikt och nulägesanalysen av verksamhetsmiljön valdes i programberedningen fyra handlingslinjer (HL):

- HL 1: Samarbetet och områdenas roller i det nya metropollandskapet
- HL 2: Metropollandskapets konkurrensfördel och näringsliv
- HL 3: Invånarnas välfärd och förutsättningar för service
- HL 4: Region- och samhällsstrukturen samt miljön

Samarbetet och områdenas roller i det nya metropollandskapet

Målet är ett resultatrikt samarbete som baserar sig på styrkorna i det expanderande metropollandskapets olika delar.

Medlemskommunerna samarbetar inom många lagstadgade och frivilliga sammansättningar. Samarbetsstrukturerna varierar i olika funktioner. Vissa utvecklingsfrågor är skäl att granska och förverkliga också i ett större område utanför landskapet, samt i det internationella samarbetet.

Mål 1.1 Fungerande samarbetsstrukturer – en gemensam vision blir verksamhet

Metropollandskapet, som består av huvudstadsregionen, stadsregioner av olika storlekar samt av landsbygd och skärgård, blir mångsidigare när området blir större. Mångsidighet är ett livsvillkor och hela områdets styrka när stadsregionerna utvecklas. Landsbygdens och skärgårdens betydelse betonas särskilt i områdets östra och västra delar. Utvecklingen av ett mångsidigt landskap bör granskas som en helhet och genom att beakta möjligheterna och befolkningsgruppernas behov i landskapets olika delar. Genom att bilda nätverk av funktionerna eftersträvas såväl stadsregionernas ömsesidiga som de omgivande områdenas utveckling utgående från deras styrkor.

Utvecklingen av det utvidgade metropolområdet förutsätter ett mångsidigt samarbete och delvis en ny typ av strategiskt kompanjonskap och strategiska forum. Verksamhetssätten ska utvecklas och det behövs serviceinnovationer och sociala innovationer.

Nylands funktionella samarbetsområden (nuvarande områden i programmet för kohesion och konkurrenskraft, d.v.s. KOKO-områden) är

- Huvudstadsregionen (Helsingfors, Esbo, Vanda, Grankulla, Kyrklätt)
- Kuuma-regionen (Träskända, Kervo, Nurmijärvi, Tusby, Mäntsälä, Borgnäs) (Sibbo deltar i Kuuma-regionens KOKO-programarbete).
- Västra Nyland (Lojo, Högfors, Nummi-Pusula, Karislojo, Raseborg, Han-

gö, Sjundeå, Ingå) (Vichtis deltar i samarbetet).

- Hyvinge-Riihimäki ekonomiområde (Hyvinge, Riihimäki, Hausjärvi, Loppis).

En del av kommunerna har deltagit i samarbetet inom två KOKO-områden.

Östra Nylands är ett funktionellt samarbetsområde (KOKO-område) och består av regionerna Borgå och Lovisa.

- Borgåregionen (Borgå, Askola, Mörskom, Pukkila, Sibbo) (Sibbo deltar i Kuuma-regionens programarbete och är således inte med i Östra Nylands KOKO-område).
- Lovisaregionen (Lovisa, Lapträsk).

De senaste åren har det skett betydande förändringar i metropolområdets samarbetsstrukturer. Samarbetet mellan huvudstadsregionens städer och Helsingforsregionens kommuner har intensifierats bl.a. gällande markanvändning, boende och trafik. Nya aktörer har etablerats i regionen för att anordna miljötjänster och kollektivtrafik (Helsingforsregionens miljötjänster HRM och Helsingforsregionens trafik HRT).

Kommunsamarbetet och nätverken är i ett förändringsskede. För närvarande upprättas många projekt där kommunstrukturen och kommunsamarbetet i Nyland utreds.

Åtgärdsfaktorer

- Under programperioden förtydligas samarbetsstrukturen enligt kommunernas linjedragningar
- Nya samarbetssätt piloteras och tas i bruk. Landskapets aktörer samlas mångsidigt för att ta fram nya lösningar och partnerskap samt nya arbetsredskap utnyttjas.

Mål 1.2 Samarbetet områdena emellan ökar effektiviteten

Utgångspunkten för metropollandskapet som ligger i Europas utkant är framgång i konkurrensen områdena emellan. Nyland konkurrerar inte med övriga

Finland om kompetens och företag utan med Europa och speciellt med Östersjöns övriga metropolområden. Östersjöområdet är centralt i närområdessamarbetet, där man genom samarbete och utveckling av nätverken förbättrar framgångsmöjligheterna i den globala konkurrensen.

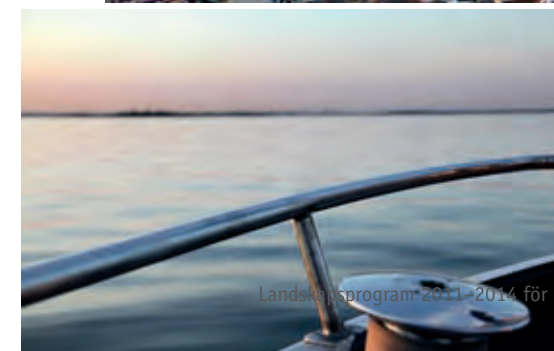
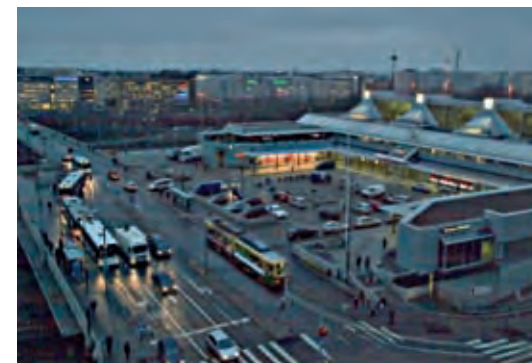
Alla landskapsförbund sköter tillsammans intressebevakningen av frågor som är strategiskt betydande för områdena. Förbunden i Södra Finland förverkligar i samarbete omfattande projekt, där bl.a. finansiering ur EU-programmen utnyttjas.

I enlighet med lagen om regionutveckling idkar landskapen intensivt samarbete. Nylands landskap bildar tillsammans med centrala Tavastland och Päijänne-Tavastland ett samarbetsområde. Förbunden har berett och kommit överens om de delområden och frågor där gemensam beredning och främjande betraktas som särskilt betydande. Dessa är:

- utveckling av trafiksystemet
- utnyttjande och förstärkning av det omfattande metropolområdets
- konkurrensställning
- förbättring av datakommunikationernas servicenivå och främjande av en teknologi som stöder dem
- hållbar användning av naturresurser
- gemensamt genomförande av EU:s Östersjöstrategi.

Åtgärdshelheter

- Samarbetet mellan förbunden i Södra Finland inverkar på målsättningarna för EU:s kohesionspolitik
- Inom samarbetsområdet förverkligas omfattande samarbetsprojekt och med samarbetet ökas effektiviteten av strategiska objekt inom intressebevakningen.

Metropollandskapets konkurrensfördel och näringsliv

Målet med handlingslinjen är att förbättra förutsättningarna för en framgångsrik företagsverksamhet genom att utnyttja styrkorna i det expanderande metropollandskapets olika delar, främja ett resultatrikt samarbete områdena emellan och skapa förutsättningar för nya tillväxtbranscher. Identifieringen av näringslivets strukturer, utvecklingsbehoven och konkurrenskraftsfaktorerna samt regional intressebevakning är viktiga i detta arbete.

Centrala medel är att förbättra näringslivets allmänna förutsättningar samt att effektivisera näringslivstjänsterna och rikta utbildningen så att den betjänar näringslivets nuvarande och kommande behov.

För att trygga behovet av arbetskraft behövs det åtgärder för att främja arbetsrelaterad invandring och att sysselsätta utlänningar som har studerat eller studerar i Finland. Befolkningen som talar främmande språk erbjuder möjligheter att främja internationell verksamhet i landskapet och tillför området specialkompetens. Invandrarna tillför kultur- och språkkompetens samt erfarenheter för finländska företag med internationell verksamhet.

Nyland är internationellt en betydande koncentration av kompetens och utbildning. Området är känt som en utvecklingsmiljö för produktinnovationer och sociala innovationer, där användarna och kunderna deltar i nyskapande och utveckling. Det behövs en kontinuerlig växelverkan med universiteten och högskolorna för möjliggöra tillgång till de nyaste vetenskapliga uppgifterna och till globala nätverk.

Inom Östersjöområdet skapar genomförandet av EU:s Östersjöstrategi möjligheter att förbättra funktionen på Östersjöområdets inre marknader.

Metropolområdena konkurrerar speciellt om bra företag samt om företag med hög avkastning och arbetsplatser med hög inkomstnivå. Nyland har inte hittills varit vare sig tillräckligt attraktivt eller lockande för internationella investeringar.

Kulturbranschen och utvecklingsverksamheten inom skapande ekonomi bör förankras närmare till landskapsutvecklingen och näringspolitiken.

På så sätt ökar företagsverksamheten och sysselsättningen förbättras.

Mål 2.1 Logistiklösningarna ska stöda näringsliv och service

Områdets interna och externa tillgänglighet bör säkras och en fungerande data-kommunikationsteknologi tryggas för att bevara den nationella och internationella logistik- och kommunikationscentrets ställning i Europas randområden.

I regionplaneringslösningarna ska det ökade behovet av transporter inom näringslivet beaktas.

Snabba och smidiga trafikförbindelser förbättrar konkurrensfördelen i Nyland. En effektiv kollektivtrafik samt bra spårtrafikförbindelser är centrala för områdets konkurrenskraft. Spårtrafikförbindelserna särskilt till S:t Petersburgs ekonomiområde och vidare till Ryssland är dessutom nationellt viktiga. Trafikfrågorna behandlas mera detaljerat i handlingslinje 4.

Åtgärdshelheter

- Lösningarna i region- och samhällsstrukturen och för trafiken förbättrar verksamhetsförutsättningarna för näringslivet och företagen (se mål 4.3)
- Centrala tyngdpunkter vid utvecklingen av bannätet är med tanke på näringslivet förbindelserna till hamnarna, till Helsingfors-Vanda flygstation och mot S:t Petersburg
- Satsningar görs på datakommunikationsnät så att jämlika verksamhetsförutsättningar kan tryggas i hela landskapet
- Tillämpningsprojekt inom informationsteknologin (såsom projektet Bredband 2015) genomförs
- Med intressebevakning påverkas statens allokering av medel för att öka och göra energiproduktionen i Nyland mångsidigare samt för hållbara godstransportlösningar

Effekten av åtgärderna är ett övergripande samförstånd om lösningarna i region- och samhällsstrukturen, där också näringslivets behov har beaktats. Förutsättningar för näringslivsverksamheten blir bättre. En större ekonomisk aktivitet förorsakar dock olika tryck på miljön och flera intressen riktas till utnyttjande av naturresurser.

Mål 2.2 Nya energilösningar stärker näringslivets verksamhetsförutsättningar

Nyland profilerar sig som etta bland områden med energiteknologi. Landets viktigaste energiproduktions- och forskningsanstalters läge i landskapet ger goda förutsättningar för forsknings- och utvecklingsverksamhet.

För att svara på klimatförändringen främjar Nyland användningen av förnybara energikällor och kärnenergi.

Förutom utveckling och produktifiering av ny energiteknologi bör den nuvarande teknologin användas, energieffektiviteten förbättras och kärnkraftverkens spillvärme utnyttjas.

Utvecklingen och användningen av utsläppsfri och förnybar energi (sol, vind, jord, vatten) främjas i samarbete med företag, regionala och lokala aktörer. Målet är att ersätta den fossila energin med utsläppsfri energi och skapa möjligheter till decentraliserad energiproduktion. En ökad och mångsidigare energiproduktion bör tryggas med tillräckliga resurser.

Åtgärdshelheter

- Utvecklingen av mångsidiga lösningar för miljö- och energiteknologin stöds
- Industrins kompetens utnyttjas för att skapa regionala och lokala kompetenskoncentrationer inom energibranschen och för att göra energiproduktionen mångsidigare
- Förutsättningarna för energibranschens företagsverksamhet förbättras genom att utnyttja en professur inom Rysslands energipolitik

Åtgärderna har positiv inverkan på ekonomin. Landskapets konkurrenskraft och image stärks. Energibranschen utvecklas och blir mångsidigare. Sysselsättningsgraden stiger.

Mål 2.3 Närings servicen ska stärka företagsvänligheten och öka företagets etableringsintresse

Målet är att Nyland profilerar sig internationellt som en attraktiv etable-

eringsplats för investeringar, företag och kompetens.

Erkännandet av Nyland som ett företagsområde inom EU, European Entrepreneurial Region 2012 (EER), öppnar möjligheter för många olika aktörer. Erkännandet sporrar till att finna nya sätt att främja företagsamhet inom den offentliga sektorn.

Med temaåret World Design Capital 2012 eftersträvas ytterligare möjligheter för företagsverksamhet samt också för utvecklingen av tjänster som kommunerna producerar.

I Nyland har små och medelstora företag och speciellt företagen inom service och turism avsevärt större betydelse än i landets övriga delar. Företagens tillväxt och etableringen av nya företag stöds med regional och lokal företagservice. Särskilt utvecklas expanderande företagsamhet. Dessutom främjas natur- och landsbygdsturism och näringarna på landsbygden mångsidigt. Metropolområdet med en ökande befolkningsskara skapar möjligheter bl.a. för lokalt producerad mat samt för rekreations- och välfärdstjänster.

Befintliga strukturer och verksamhetsmodeller utnyttjas för att stärka näringstjänsterna, exempelvis Greater Helsinki Promotion, Invest in Finland, Finnpro, utrikes avdelningar, nätverk och vänorter, och samarbetet intensifieras. Tjänsterna som underlättar företagsetablering ökas ("Soft landing").

Servicen som är avsedd för företag med inflyttarbakgrund förbättras. Inflyttarna är en betydelsefull resurs då företag grundas, och även som arbetskraft i dem.

Åtgärdshelheter

- Projekthelheten EER 2012 förverkligas för att främja företagsamhet bland unga och stärka företagsvänlighet
- Temaårets WDC 2010 evenemang utnyttjas mångsidigt i hela landskapet i avsikt att öka områdets och den internationella attraktionen. Projekt som främjar utformning av produkter och tjänster samt bildande av nätverk för formgivningsföretag stöds.
- Regional företagserviceverksamhet utvecklas och rådgivning till företag gällande utveckling och andra tjänster stärks Företagstillväxt och etableringen av nya företag stöds.
- Företagskuvösverksamhetens kontinuitet och permanent finansiering av

- den tryggas. Ett kuvösnätverk som täcker hela landskapet skapas.
- Den nuvarande servicen till företagare med invandrarbakgrund etableras till en bestående verksamhetsmodell.
- Integrationen av internationell kompetens som finns i landet förbättras inom företag och offentliga organisationer.

Åtgärderna ökar Nylands attraktion som etableringsplats för såväl företag som internationell kompetens. Speciellt företagsverksamhet som grundar sig på kultur och skapande kompetens stärker näringsstrukturen och sysselsättningen i hela området. Som ett resultat av åtgärderna etableras nya företag. Sysselsättningsgraden i Nyland blir större. Speciellt de ungas företagsvänlighet har förbättrats.

Mål 2.4 Kompetens stärker konkurrenskraften

Målet är att företagen i området har tillgång till kompetent arbetskraft och att den utbildades kompetens motsvarar näringslivets behov. Detta förutsätter att antalet utbildningsplatser är flera än i dag såväl på ungdomsstadiet som för vuxna.

För att stärka konkurrenskraften bör man ta fram nya kompetensområden som kan utgöra grunden för etablering av ny företagsamhet. Tillväxten inom nya kompetensområden och utvecklingen av områdets starka specialbranscher samt ökad affärsverksamhetskompetens förutsätter samarbete med kompetenscentrumen. Genom att öka affärsverksamhetskompetens kan bl.a. företagsbasen inom skapande branscher breddas. Med pragmatiska modeller kan företagartityden sättas att rota sig i unga och den nyaste kunskapen förmedlas till företagarna.

Kompetens skapar ny och stärker existerande företagsamhet. Med en lyckad beräkning kan utbildningen riktas ändamålsenligt.

Åtgärdshelheter

- Genom intressebevakningen påverkas antalet inledningsplatser vid yrkesinriktad grundutbildning så att de motsvarar efterfrågan, samt på utbudet av läroavtalsutbildning

- Ytterligare åtgärder som stärker regionutvecklingssamarbetet med högskolorna vidtas och forsknings- och utvecklingsverksamheten stöds. Donationsprofessuren för regional utveckling av näringslivet i Nyland utnyttjas.
- Ett gemensamt servicekoncept för utbildningsanstalter på olika stadier utvecklas. Med konceptet kan de nyaste forsknings- och innovationskunskaperna överföras till företag som verkar i Nyland.
- Nätverk för företagarlostran utnyttjas för att öka företagsamheten. För att öka effekten i Nyland stärks samarbetet mellan sektorer som främjar riksomfattande företagarlostran.
- Företagarbetnad utbildning ökas för att stärka affärsverksamhetskompetens inom skapande branscher och förbättra sysselsättning inom branschen. Samarbetet mellan Nylands ELY, landskapsförbundet och den regionala konstkommittén intensifieras.

Som ett resultat av åtgärderna skapas en starkare grund för företagsamhet. Ökad företagsamhet främjar ekonomisk tillväxt och skapar nya arbetsplatser. Utbildning ökar jämlikheten. Etableringen av ny företagsverksamhet kan dock medföra förändringar i miljön, exempelvis i regionstrukturen och trafiken. Sysselsättningsgraden ökar och med åtgärderna förebyggs utslagenhet bland unga.

Mål 2.5 En öppen innovationsmiljö med kundens behov som utgångspunkt

Kompetens inom många branscher, tillväxtinriktade företag samt internationellt nätverkande forsknings-, utbildnings- och utvecklingsorganisationer har koncentrerats till en öppen innovationsmiljö. Med en strategisk kompanjonskap mellan högskolorna och universiteten, främjas uppkomsten av nya innovationsmiljöer i Nyland.

Kompetenscentrumprogrammen bör kopplas intensivare än i dag till företagsverksamhetens behov i området.

I och med att området har utvidgats riktas uppmärksamheten speciellt till energi- och miljöbranschens innovationer, exempelvis till nya teknologiska lösningar som ökar energieffektiviteten, till verksamhetsmodeller och till affärsverksamhetslösningar.

Åtgärdshelheter

- Kompetenscentrumverksamheten utvecklas så att dess verksamhetsmodeller bättre än i dag gynnar näringslivets utveckling i landskapets olika områden.
- Öppna innovationsmiljöer och –processer utvecklas och bildande av nätverk främjas.
- Serviceinnovationerna utvecklas genom att tillämpa konceptet för användarrelaterade innovationsmiljöer.
- Utvecklingen av servicen till en exportvara stöds.
- Lösningarna och verksamhetsmodellerna i processen för innovativa, offentliga upphandlingar utnyttjas i stor utsträckning.

Med åtgärderna förbättras förutsättningarna för att ta fram nya innovationer som erbjuder grunden för en ny typ av företagsamhet. Ökad företagsamhet främjar ekonomisk tillväxt och skapar nya arbetsplatser.

Invånarnas välfärd och förutsättningar för service

Handlingslinjens centrala mål är att skapa förutsättningar för invånarnas välfärd, för att främja hälsan samt för en fungerande vardag och ett fungerande servicenätverk.

Nyland har en fungerande basservice och ett rikligt utbud på kulturservice. Befolkningen åldras, vilket ökar efterfrågan på service och ändrar efterfrågans struktur. Beredskap ska finnas för dessa förändringar.

Balans bör uppnås mellan den offentliga, privata och tredje sektorns arbetsfördelning. De välmående nylänningarnas hälsa hotas av nya livsstilssjukdomar, som bör förebyggas.

Förutom den åldrande befolkningen och den skärpta kommunekonomin ställer också integreringen av invandrarna samt ungdomarnas sysselsättning och förebyggande av utslagenhet utmaningar.

Den vuxna arbetsföra befolkningens tidsmässigt långa arbetspendling är ett av metropolområdets särdrag. Detta inverkar på hur familjen och barnen använder sin tid och på deras välfärd, bl.a. genom att småbarnens dagvård blir längre och skolelevorna är längre tid ensamma och familjens gemensamma tid blir kortare. Tillgången till service är ett centralt mått för välfärd.

Mål 3.1 Välfärds- och kulturtjänsterna tryggas och utvecklas

Kommunerna har ansvaret för att anordna service och en stark roll också som serviceproducent. Det är centralt att förnya välståndsservicens strukturer, verksamhetssätt och arbetsmetoder när man svarar på befolkningens servicebehov och löser kommunekonomiska problem.

På basis av de utmaningar som särskilt åldrandet ställer är det uppenbart att serviceproduktionen kräver strukturella ändringar och att skiljemurarna mellan sektorerna bryts samt att nya samarbetsformer tas fram. När efterfrågan på service ökar och det ställs högre krav är anordnandet av finansiering, tillgången till arbetskraft och skatteintäkternas tillräcklighet centrala utmaningar.

En stor del av servicebehovet är förknippat med rådgivning eller servicestyrning och består av lite hjälp och vård. Genom att utöka dem och sätta in åtgär-

derna vid rätt tidpunkt kan ett större behov av vård senareläggas. Med förebyggande åtgärder och genom att ingripa i tid kan sjukdomar och social utslagenhet hindras samt funktionsförmågan och kontrollen över eget liv ökas. Starkare kultur- idrotts- och rekreations- och naturtjänster stöder förutsättningarna för livskvalitet, förmåga och mental välfärd i alla befolknings- och åldersgrupper.

Konkurrensen om kompetent arbetskraft kan leda till ickeönskvärda situationer på arbetsmarknaden. Genom att utveckla arbetets innehåll skapas modeller som kan göra arbetsplatserna intressantare.

Välfärdsservicen förnyas med hjälp av många medel som verkar i samma riktning. Uppmärksamhet fästs vid etablering av service så att den är tillgänglig också med allmänna färdmedel.

Åtgärdshelheter

- När efterfrågan på välfärdsservice ökar förnyas tjänsterna så att de mera betonar förebyggande och självständighet.
- Genom att utveckla elektroniska tjänster underlättas skötande av ärenden och tillgängligheten till service blir bättre.
- Välfärdsservicens innehåll utvecklas genom att inlemma kulturens och idrottens medel parallellt med skötsel och vård.
- Nya arbetsmetoder utvecklas genom att föra servicen nära klienten.
- Tillgången till arbetskraft underlättas genom att rekrytera invandrare.
- Åtgärder som för utbildningen närmare arbetslivet främjas. Studerandenas möjligheter att bekanta sig med arbetslivet ökas.
- Välfärds- och kulturföretagarnas yrkesmässighet stärks genom att öka kompetensutbildningen för konkurrensutsättning och ekonomiförvaltning.
- Samarbetet kommunerna och övriga aktörer emellan främjas när boende för specialgrupper och därtill hörande servicekoncept utvecklas.

Åtgärderna ökar likställdhet och jämlikhet i alla ålders- och befolkningsgrupper. Större självständighet och kontroll över eget liv ökar säkerheten och trivselen. Välfärd skapar förutsättningar för ekonomisk aktivitet och framgång och inverkar positivt på den ekonomiska utvecklingen, konkurrenskraften och på landskapet image. Trycket på den kommunala ekonomin minskar när servicen förnyas.

Mål 3.2 Hälsan främjas och hälsoskillnaderna utjämnas

Nyland är Finlands livskraftigaste område. Här bor många barn och unga i förhållande till folkmängden. Nyland är ett område med stort inflyttningsöverskott.

Åtgärderna för att främja hälsa och utjämna hälsoskillnaderna är skäl att rikta till s.k. nya folksjukdomar (övervikt, diabetes, tobaksrökning, drogproblem och mentala problem samt demens) som redan i tidig barndom på många sätt hotar invånarnas hälsa. Ifall de nya folksjukdomarna inte vårdas belastas hälsovårdssystemet, den arbetsföra tiden blir kortare, de friska levnadsåren färre och t.o.m. livslängden kan förkortas. Att redan tidigt gå in för hälsosamma levnadssätt främjar arbetsförmågan och en bättre hälsa på äldre dagar. Resurser bör riktas så att de på många sätt främjar den åldrande och den äldre befolkningens hälsa.

Hälsofrämjandet förutsätter att hälsoaspekten i stor utsträckning beaktas i samhället. I kommunerna inverkar förutom social- och hälsovårdsväsendet också utbildnings-, kultur- och idrottsväsendet, planläggningen samt tekniska väsendet på kommuninvånarnas välfärd. Aktörerna inom tredje sektorn är erfarna hälsofrämjare. Samarbetet mellan den offentliga sektorn och tredje sektorn samt utvecklingen av deras arbetsfördelning ökar hälsofrämjandets resurser. Genom att erbjuda flera möjligheter till hobbyer och deltagande i kulturverksamhet kan välfärd och hälsa främjas speciellt för sådana personer, vilkas liv exempelvis på grund av sjukdom, handikapp, miljö eller annan orsak är begränsat.

Målet är att den allmänna sjukfrekvensen minskar genom hälsan främjas i alla åldersgrupper. Hälsoskillnaderna kan minskas genom att inverka speciellt på de svagare befolkningsgruppernas hälsobeteende. Arbetsfrånvaron minskar på kort sikt och arbetsförmågan ökar. Den arbetsföra tiden kan bli längre och de friska levnadsåren flera.

Tillväxttrycket på hälsovården kan minskas om livsstilssjukdomarna kan förebyggas i tid. Färre problem med drogmissbruk och mental ohälsa minskar också belastningen på social omsorg, vilket för sin del minskar trycket på den kommunala ekonomin.

Eftersom levnadssätten är personliga är målet att få till stånd en ändring i

människornas visioner och beteenden.

Åtgärdshelhet

- Åtgärder såsom att välja hälsosam kost, främja idrotts- och kulturhobbyer, sluta använda droger och att sluta röka vidtas som en del av välfärdsutvecklingen.

Åtgärderna inverkar på allmän välfärd, ökad trygghet samt på sysselsättning och längre arbetskarriär. Utjämnade hälsoskillnader inverkar direkt på främjande av likställdhet och jämlikhet. Genom att främja hälsan minskar trycken på den kommunala ekonomin.

Mål 3.3 Förebyggande av utslagning bland ungdomar

Den ökade ungdomsarbetslöshet och utslagningen bland ungdomar är ett särdrag i Nyland. Risken för utslagning är stor bland unga arbetslösa invandrare. Utslagningen är dyr såväl för samhället som för den utslagna och man bör därför med olika medel satsa på förebyggande åtgärder.

Utslaghet bör förebyggas redan i tidig barndom. De som har fallit ut från utbildningen och arbetslivet eller annars riskerar att bli utslagna ska stödas och spöras för att hitta sin plats i samhället. Andra stadiets yrkesutbildning kan vara för teoretisk för en del av ungdomarna, vilket kan leda till att studierna avbryts. Som ett alternativ till studierna behövs det flera möjligheter till workshoputbildning. Avsikten är att de unga ska utvecklas till myndiga aktörer i samhället. Den onda cirkeln med generationsöverskridande utslagenhet och fattigdom måste brytas.

Integration av invandrarna lyckas via språkkunskaper och yrkesskicklighet samt genom kunskaper om det finländska samhället. För att förebygga utslagenhet är det essentiellt att erbjuda lämpliga utbildningslösningar för invandrare. Tillräckliga anslag bör reserveras för att arrangera utbildning. Arbetsmetoder för preliminär kartläggning, språkkunskapstest och för planering av utbildningsförloppet bör utvecklas.

För att förebygga utslagenhet bland invandrarna bygger kultur- och idrottstjänsterna samt organisationerna för fri bildning en bro för integration i det finska samhället. Samarbetet mellan serviceproducenterna intensifieras målmedvetet. Mellan dem som inte faller inom kretsen för arbetskraftsförvaltningen anläggs en egen gemensam språkutbildningskanal inklusive nivåtest och kontinuum.

Åtgärdshelheter

- Omfattande och sektoröverskridande verksamhetsmetoder utvecklas (grundskolan, mellanstadieskolorna, ELY, kommunernas olika sektorer) för att stöda utbildningstjänster och stöd av likställda. Möjligheterna till arbete förbättras genom samarbete mellan den privata, offentliga och tredje sektorn.
- Invandrarorganisationernas roll ökas i produktionen av integrationstjänster och resurser tryggas för verksamheten.
- Med intressebevakning utvecklas den gemensamma antagningen, så att 22 år fyllda sökande och de som avlägger andra/tredje examen styrs till vuxenutbildningsplatserna, varvid utbildningsplatserna som är avsedda för ungdomsåldergruppen blir i de ungas användning.
- Intressevakning och vägledande utbildning bidrar till att utöka utbudet av alternativa utbildningskanaler (yrkesstart, workshoputbildning), läroavtalsplatser och permanenta arbetsplatser. Tillsammans med UKM etableras via försök nya utbildningsplatser.

Med åtgärderna främjas de ungas välfärd och uppväxt till myndiga aktörer i samhället. Utbildnings- och arbetsmöjligheterna ökas med nya verksamhetsmetoder och därmed minskas trycken på social- och hälsovårdstjänsterna.

Region- och samhällsstrukturen samt miljön

Målen med handlingslinjen är en enhetligare samhällsstruktur, smidiga och med tanke på miljön hållbara trafikförbindelser samt energiinbesparing, förnyande av energiproduktionen och skydd av miljön.

Konkurrenskraften och tillväxten i Nyland förutsätter en enhetlig samhällsstruktur och att klimatförändringen dämpas, samt till det anpassande åtgärder. I Nyland, där tillväxten är kraftig, riktas det största trycket till huvudstadsregionen och speciellt till dess kranskommuner. Höga boendekostnader i huvudstadsregionen och förändringarna i näringsstrukturen, speciellt inom handeln, har förorsakat en ogynnsam splittring av samhällsstrukturen. På grund av den kraftiga tillväxten ska särskild uppmärksamhet fästas vid naturens tolerans och vid att trygga natur- och grönområden.

Behoven att utveckla trafiksystemet i Nyland är å ena sidan förknippat med tillräcklig trafikledskapacitet och med att anordna kollektivtrafikservice, men å andra sidan också med behovet att betydligt minska mobilitetsbehovet samt miljöolägenheterna på grund av trafiken. Trafikstockningar försvårar persontrafiken och transporterna inom näringslivet. I trafiksystemplanernas avsiktsförklaringar definieras de skyndsammaste projekten och åtgärderna för att utveckla trafiksystemet.

En hållbar utveckling av region- och samhällsstrukturen samt miljön är centrala mål i de riksomfattande målen för områdesanvändningen som styr planläggningen. Samma mål har också tagits upp i landskapsplanerna för Nyland och Östra Nyland. Enligt Nylands förbunds strategi är en enhetligare samhällsstruktur också ett av målen som styr verksamheten. Landskapsplanläggningen och kommunernas gemensamma samarbete kring markanvändning, boende och trafik (MAL) är här ett centralt styrmedel.

Mål 4.1 En enhetlig samhällsstruktur och kvalitativ livsmiljö

Vid planläggning och styrning av byggande i kommunerna skall uppmärksamhet fästas vid att förenhetliga samhällsstrukturen och att styra glesbebyggelse till

byarna, vid livsmiljöernas kvalitet, samt vid att det finns tillräckligt med rekreationsområden och att de är tillgängliga.

Målet med en enhetlig samhällsstruktur är att förtäta bostadsområdena så att tjänsterna till invånarna samt livsmiljöerna blir bättre och mångsidigare. När ett mångsidigt och tillräckligt utbud på bostäder främjas beaktas möjligheterna och befolkningsgruppernas behov i landskapets olika delar.

Inom metropolområdet betonas vikten av att trygga stadsmiljön. En attraktiv närnatur och lättillgängliga, närbelägna och trygga rekreationsområden är betydande faktorer som främjar hälsa och välfärd. Kvalitativa rekreationsområden som är lättillgängliga för alla minskar också hälsoskillnaderna.

Kommunernas markpolitik har stor betydelse när landskapsplanen genomförs och samhällsstrukturen utvecklas. Centrala värdekriterier i en hållbar markpolitik är ett tillräckligt utbud på tomter för bostadsproduktion, konsekvenserna på kort och lång sikt för klimatet och miljön samt investerings- och underhållskostnaderna för samhället och privata. De nuvarande spårtrafikförbindelserna och busstrafikens kvalitetskorridorer ska utnyttjas effektivare i markanvändningsplaneringen och byggandet.

Förebyggande och lindrande av buller och andra miljöolägenheter, grundvattenskydd och naturens mångfald ska dessutom beaktas när samhällsstrukturen görs enhetligare. Exponeringen för partikelutsläpp och buller ökar hälsoriskerna i metropolområdet. I tätorter som sträcker sig över kommungränserna bör kommunerna i samarbete upprätta avrinningsområdesspecifika dagvattenplaner.

Åtgärdshelheter

- I beredningen av landskapsplanen för hela Nyland skapas gemensamma strategiska avsikter gällande en hållbar utveckling av landskapets regionstruktur.
- Gemensamma principer för kommunernas markpolitik utvecklas och ibruktagande av dem främjas.
- En tillräcklig finansiering säkras för att förebygga och lindra miljöskador.
- Nya alternativa sätt för byggherreverksamhet främjas.
- Inrättande av den föreslagna nationalparken i Sibbo storskog främjas, liksom planeringen av Sibbo storskog som en del av landskapsplanläggningen

och nätverket för rekreations- och skyddsområden som vidareutvecklas på landskapsnivå.

- Kommunernas samarbete kring områdesspecifik dagvattenplanering främjas.
- Genomförandet av Nylands arkitekturpolitiska program fortsätts och utarbetningen av kommunernas arkitekturpolitiska program stöds. Kulturmiljöfostran utökas.

När åtgärderna vidtas minskar på kort och lång sikt kostnaderna för kommunerna, staten och privata. Livsmiljön blir tryggare, hälsosammare och trivsammare.

Mål 4.2 En hållbar och trygg persontrafik

Genom att utöka promenadernas, cykelåkningens och kollektivtrafikens färdmedelsandelar blir trafiksäkerheten bättre och trafikens olägenheter för miljön och hälsan minskar. Många små projekt främjar effektivt trafiksystemets funktion och finansieringen av dem bör tryggas.

För att lösa kapacitetsproblem, göra trafiken snabbare och förbättra punktligheten bör också kollektivtrafikutbudet och –investeringarna utökas. Många av spårvägsprojekten i Nyland förbättrar också trafikframkomligheten nationellt och internationellt. Planeringen bör fortsätta bl.a. på banan från Helsingforsregionen österut, Pisara-banan, Flygbanan, persontrafikbanan Kervo-Nickby och för att utvidga metron.

Regionala trafiksystemplaner utarbetas i Helsingforsregionen, Västra Nyland och Östra Nyland. Målet är att samordna planeringen med upprättande av målen för kollektivtrafikens servicenivå och med avsiktsförklaringarna. Dessa främjas och följs upp bl.a. i landskapsprogrammets genomförandeplan.

Åtgärdshelheter

- Gång- och cykelvägar byggs framförallt i tätorterna.
- Projekt för kollektivtrafik, infartsparkering och bullerbekämpning genomförs.
- Underhållet av nuvarande trafikleder effektiveras och nätet utvecklas.

- Vägförbindelserna i de expanderande stadsregionerna utvecklas.
- Större finansiering till kollektivtrafiken för att öka utbudet på tåg- och busstrafik, så att det motsvarar efterfrågan framförallt i de starkaste kollektivtrafikkorridorerna.
- Kapaciteten på stambanan ökas mellan Kervo och Jokela.
- Stadsbanan förlängs från Alberga till Esbo centrum.

Efter åtgärderna blir framkomligheten i persontrafiken bättre, trafikemissionerna och antalet personer som exponeras för buller blir färre och livsmiljön blir hälsosammare. Samhällets kostnader för mobilitet minskar.

Mål 4.3 Fungerande trafikleder

Trafikstockningarna på huvudvägarna i Nyland förorsakar långsammare transporter. Konsekvenserna berör förbindelserna såväl i Finland som internationellt. Genom att istandsätta järnvägarna till hamnarna (Lovisa-Lahtis och Hangö-Hyvinge) kan godstransporterna flyttas över på räls och därmed minska vägnätets belastning.

Åtgärdshelheter

- Grundförbättringsprojektet på Ring III fortsätter.
- Väg- och järnvägsförbindelserna till hamnarna utvecklas.
- Järnvägen Hangö-Hyvinge elektrifieras.
- Vägnätets skick bevaras åtminstone på nuvarande nivå.

Efter åtgärderna ökar näringslivets konkurrenskraft när transporterna blir smidigare och punktligare. Transporternas miljökonsekvenser minskar.

Mål 4.4 Ett bra tillstånd i miljön

På grund av befolkningstillväxten i Nylands metropolområde är naturens mångfald och minskad miljöbelastning de mest kritiskt sammanflätade temana med hänsyn till naturens tillstånd. Ökad miljömedvetenhet inom olika sektorer är en

förutsättning för att stärka ansvaret för miljön.

På lång sikt är det en förutsättning för människornas välfärd och produktion att vattnets, luftens och markens naturenliga funktioner tryggas och återupprättas. Detta medför också kostnadsinbesparingar i och med en funktionssäker infrastruktur.

Det är en särskilt stor utmaning att bevara naturens mångfald i det tätt bosatta Nyland. På grund av Nylands omväxlande topografi, det sydliga läget och långa kusten, har området unika livsmiljöer för många arter. Bevarandet av dem förutsätter att mångfalden beaktas inom olika sektorer, speciellt inom byggnadsverksamhet samt inom jord- och skogsbrukets verksamhetssätt.

Handlingsplanen för den biologiska mångfalden i skogarna i Södra Finland METSO 2008-2016 är p.g.a. markägoförhållandena i Nyland ett centralt medel för att bevara skogarnas mångfald. Klimatförändringens konsekvenser för naturens mångfald ökar behovet av enhetliga naturområden, fungerande ekologiska nätverk och bekämpning av skadliga, främmande arter. Skogarna och myrarna fungerar dessutom som kolsvalv.

Inom vattenvården är det viktigaste att fortsätta projekt som förbättrar Östersjöns tillstånd samt ombesörja att vattenvårdsplanen för Kymmene älv-Finska viken och till den anslutande åtgärdsplan för Nyland genomförs. Fungerande lösningar bör utvecklas för vattentjänsterna på glesbygden samt ibruktagande av ändamålsenliga system före år 2014 bör stödas lokalt. För närvarande bereds lagen om nationellt verkställande av havsstrategidirektivet. Under programperioden inleds planeringen av en nationell plan för vård av havet och planen samordnas med vattenvårdsplaneringen. Hanteringen av översvämningsrisk fogas därutöver till ovannämnda planer.

Förutom att förebygga uppkomsten av avfall strävar man inom avfallsservicen efter att utnyttja avfall som material och energi och samtidigt minska mängden avfall som deponeras på soptippen. Tillräckliga anslag bör anvisas för sanering av förorenad jord.

Under programperioden blir det aktuellt att inleda miljöprogrammet och kulturprogrammet för Nyland samt upprättar planer för att öka miljömedvetenhet och för miljöfostran.

Åtgärdshelheter

- Verksamhetssätt utvecklas för att bevara naturens mångfald, speciellt inom byggnadsverksamhet samt jord- och skogsbruk, tex. genom att förverkliga METSO-programmet och effektivera användningen av miljöstöd.
- Vattenskyddet främjas för att förbättra tillståndet i vattendragen och i Östersjön. Vattenvårdsplanen för Kymmene älv – Finska viken och i anslutning till den upprättade åtgärdsplanen för Nyland genomförs. I samarbete främjas särskilt vattenvården inom jordbruket och på glesbygden.
- Deltagande i den nationella planeringen för vård av haven som inleds under programperioden och havsområdets specialbehov i Nyland tas upp i planeringen.
- Beredskapen att bekämpa miljöolyckor upprätthålls och förbättras, speciellt när det gäller att förebygga oljeolyckor till havs.
- Med riskbedömning av översvämningar förbereder man sig på klimatförändringen. Preliminära riskbedömningar upprättas i anslutning till att riskhanteringen vid översvämningar planeras.
- Avfallshanteringen utvecklas i Nyland enligt en regional avfallsplan. Åtgärder riktas särskilt till saneringen av förorenad jord och behandling av bioavfall samt till att öka kapaciteten vid avfallsverk som utnyttjar avfall som material och energi.
- Miljömedvetenheten ökas med miljöinformation, miljöfostran och miljöutbildning. Utvecklingsarbetet för administration och framställning av miljömedvetenhet stöds, likaså samarbete för att öka miljömedvetenheten.

Med åtgärderna förbättras naturens tillstånd. Livsmiljöerna blir, hälsosammare, trivsammare och tryggare, vilket ökar människornas välfärd och områdets attraktion.

Mål 4.5 Energieffektivitet vid byggande och nya energilösningar

Byggnadernas andel av växthusgasutsläppen är betydande. Ökad befolkningsmängd och boenderymlighet ökar också energiförbrukningen. När energieffektiviteten och användningen av förnybara energikällor främjas bör uppmärksamhet fästas vid uppförandet av såväl bostadsbyggnader, verksamhetslokaler som

offentliga byggnader och vid drift och underhåll av fastigheter. En stor del av byggnadsbeståndet i Nyland har nått saneringsåldern. I samband med saneringen bör också byggnadernas energieffektivitet och energilösningar förbättras och nya energilösningar tas i bruk.

Tillämpning av forskning inom energibranschen och ibruktagande av nya lösningar i Nyland kräver samordning. Kommunernas planläggning och energirådgivningen till byggare behandlar energifrågorna mångsidigt och kommer i framtiden att vara en allt viktigare del av kommunernas verksamhet.

Byggnadernas energiförbrukning och utsläpp samt boendekostnaderna minskar. Genom att främja energiinnovationer skapas nya arbetsplatser.

Åtgärdshelheter

- Hållbara energilösningar utvecklas för nya bostadsområden, exempelvis i samband med bostadsmässor.
- Saneringsmetoder och till dem anslutande verksamhetssätt utvecklas, så att möjligheterna till energieffektivitet och förnybara energikällor alltid utnyttjas i samband med saneringar.
- Mått utvecklas för att i planläggningen utvärdera energiförbrukningen och växthusgasutsläppen på områdena.
- Energieffektivitet och genomförande av nya energilösningar främjas genom att i samarbete ge ut och utveckla arbetsredskap och metoder. Samarbetet mellan kompetenscentrumen för boende och miljöteknologi intensifieras.

Med åtgärderna minskar byggnadernas energiförbrukning och utsläpp och boendekostnaderna sjunker. Genom att främja energiinnovationer skapas nya arbetsplatser.

Genomförande och uppföljning

Kommunerna, landskapsförbunden, Närings-, trafik- och miljöcentralen (ELY), övriga statliga myndigheter, utbildnings- och forskningsanstalter, utvecklingsbolag, företag och organisationer genomför landskapsprogrammet.

I landskapsprogrammets årliga genomförandeplan definieras projekt och finansiering samt intressebevakningens behov. Nationella och EU-program är medel för programgenomförande. Kommunerna och staten är centrala finansiärer. Därutöver behövs privat finansiering för vissa projekt. Programgenomförandet kan i samarbete påskyndas med avsiktsförklaringar.

Programmet för kohesion och konkurrenskraft, KOKO, samt kompetenscentrumprogrammet, OSKE, är för närvarande de nationella programmen för regionutveckling. Dessutom TEKES finansierar forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet.

EU:s strukturfondsprogram perioden 2007-2013 är:

- Åtgärdsprogrammet ERUF för Södra Finland (Målet regional konkurrenskraft och sysselsättning) med skärgården och storstadsdelen som utmanande områden, samt en tematisk del
- Åtgärdsprogrammet ESF för Fasta Finland (Målet regional konkurrenskraft och sysselsättning), Södra Finlands regionala del samt temaprogrammen i den nationella delen
- Utvecklingsprogrammet för landsbygden i Fasta Finland, Regionalt program och program för lokala verksamhetsgrupper

Målet med regionalt samarbete:

- Programmet för centrala Östersjön inklusive programmet Södra Finland – Estland och Skärgårdsprogrammet (programmet Central Baltic Interreg IVA)
- Sydöstra Finland – Ryssland ENPI CBC -programmet: Nylands område blir från början av år 2011 ett angränsande område

Därutöver program som kräver ett större samarbete:

- EU:s program för Östersjöområdet (Baltic Sea Region Programme)
- EU:s separata program

En uppskattning om finansieringsbehovet presenteras årligen noggrannare i landskapsprogrammets genomförandeplan.

Genomförandet av landskapsprogrammet följs upp, bedöms och rapporteras på årlig basis och i samband med utarbetandet av genomförandeplanen och projektuppföljningen inom förbundet. Uppföljningen strävar efter att få en helhetsbild av programmets genomförande och dess konsekvenser enligt verksamhetslinjerna. Uppföljningsindikatorerna för landskapsprogrammet och dess genomförandeplan (bilaga 2) används i detta arbete. Vi förbereder oss även för en eventuell justering av programmet i mitten av programperioden.

I slutet av programperioden utarbetas en mera omfattande bedömning om genomförandet av landskapsprogrammet.

Nylands landskapsprogram 2011-2014, finansieringsbehov av staten enligt område Landskapsprogrammets finansiering av staten sammanlagt (milj. euro)						
Landskapsprogrammets handlingslinjer	UKM	JBM	KM	IEM	MM	Sammanlagt
Samarbete och områdenas roller		2,0		11,6		13,6
Metropollandskapets konkurrensfördel och näringsliv	66,7	4,0		516,0		586,7
Invånarnas välfärd och förutsättningar för service		10,1		34,5		44,6
Region- och samhällsstrukturen samt miljö		21,3	574,0	27,3	36,8	659,5
Sammanlagt	66,7	37,5	574,0	589,4	36,8	1 304,4

Deltagande och konsekvensbedömning

Berednings av landskapsprogrammet samt deltagande

Nylands och Östra Nylands förbund har i samarbete upprättat Landskapsprogrammet för Nyland 2011 – 2014 i enlighet med lagen om regionutveckling. Den gemensamma beredningen föregicks innan beslutet om sammanslagning av beredning i vartdera förbundet. Nylands landskapsstyrelse godkände 18.8.2009 landskapsprogrammets arbetsprogram samt programmet för deltagande bedömning, vilket utgjorde grunden för upprättande av planen för hela Nyland.

Nylands (N) och Östra Nylands (ÖN) förbunds landskapsprogramteam som består av experter har berett landskapsprogrammet i växelverkan med förbundens intressegrupper. Medlemskommunerna samt Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland (ELY-centralen) var centrala parter i myndighetssamarbetet. I beredningsskedet har programmet behandlats vid Nylands och Östra Nylands kommundirektörers möten, av beredningssekretariatet, vid kommunernas samarbetsseminarier samt av sektorspecifika expertgrupper. Direktörerna för programmen för kohesion och konkurrenskraft (KOKO) hör till kommunsamarbetets beredningssekretariat. ELY-centralen tillsatte sin expert för beredningssamarbetet. Intressegruppsarbetet för att verkställa Nylands förbunds strategi och material som har producerats i workshop har för sin del utgjort grund för beredningen av landskapsprogrammet. Beredningsmaterialet har i olika skeden behandlats av Nylands och Östra Nylands landskapsstyrelser samt av landskapets samarbetsgrupper och av deras sekretariat (MYR och MYRS). Ett schema över beredningen och behandlingen framgår av följande sida.

Hörande enligt statsrådets förordning om miljökonsekvensbedömning för myndigheternas planer och program (SOVA-förordningen) 5 § ”hörande av myndigheter om de uppgifter som skall lämnas i landskapsprogrammets miljörapport”, förverkligades 22.1.2010 på ett samråd med Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland. Landskapsprogrammets arbetsprogram och konsekvensbedömningsprogrammet skickades till övriga myndigheter för kännedom och för

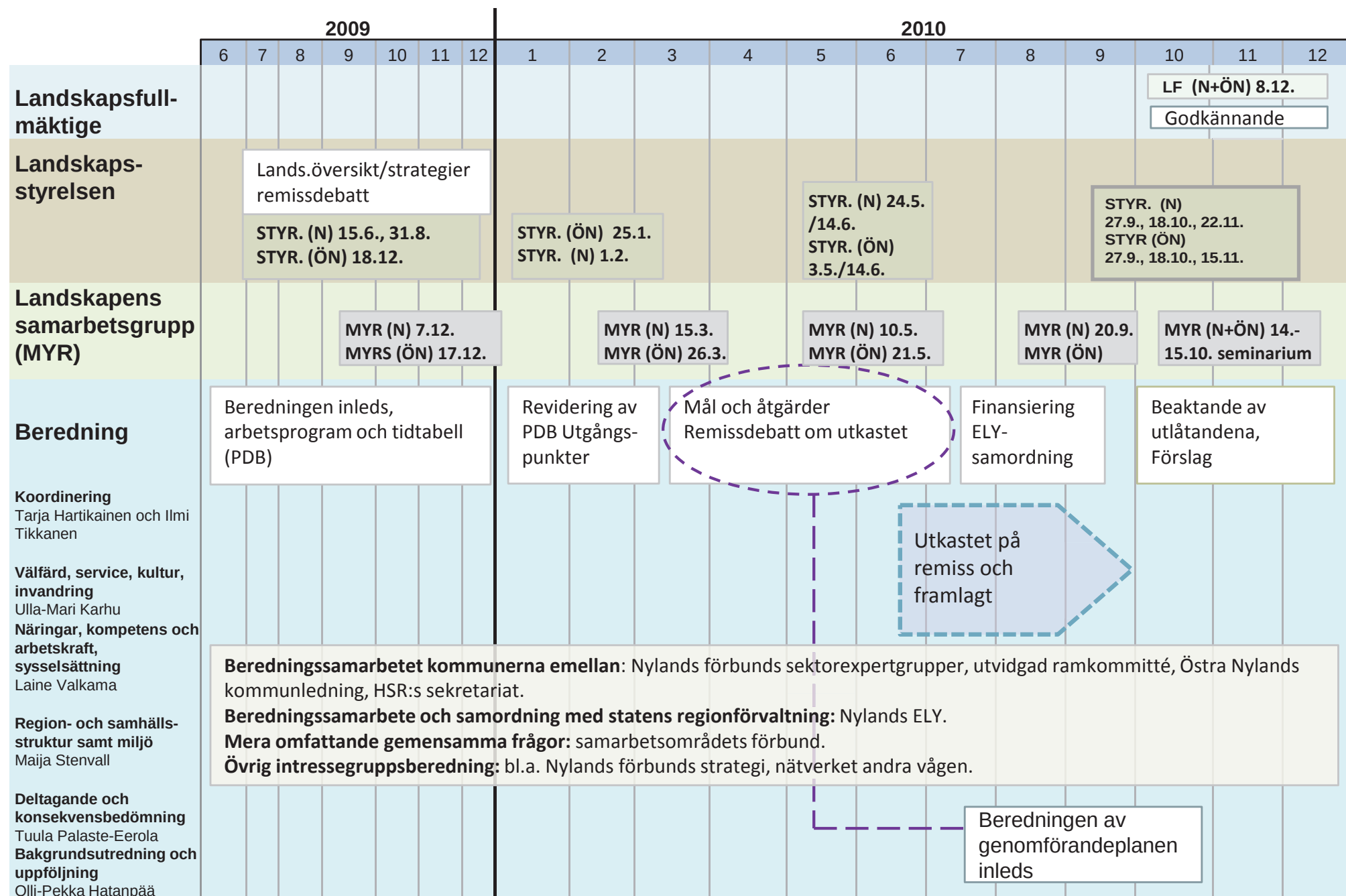
eventuella kommentarer.

Information om att beredningen har inletts gavs i februari 2010 genom en kungörelse i officiella tidningen, på de officiella anslagstavlorna i Nylands och Östra Nylands förbund och i medlemskommunerna samt på Nylands och Östra Nylands förbunds hemsidor. Landskapsprogrammets arbetsprogram och konsekvensbedömningsprogrammet, varav planeringens arbetsskeden och organisation framgick, var i månadsskiftet februari-mars 2010 framlagt en dryg månad på Nylands förbunds och Östra Nylands förbunds byrå samt på förbundens hemsidor. Intressegrupperna informerades också med e-post om att beredningen inleddes. Fem sektorer anförde sin åsikt som kunde skickas per brev eller med e-post.

Landskapsstyrelsen vid Nylands förbund och Östra Nylands förbund godkände utkastet till landskapsprogram vid sina möten 14.6.2010 för remissbehandling.

Utkastet till landskapsprogram var framlagt under tiden 21.6. – 16.9.2010 på kommunernas anslagstavlor i Nyland och Östra Nyland och på Nylands och Östra Nylands förbunds anslagstavlor samt på förbundens hemsidor. Under framläggningstiden hade alla intresserade möjlighet att bekanta sig med materialet och framlägga sin åsikt. Endast några personer tog tillfället i akt. Utkastmaterialet skickades på remiss till 190 instanser: områdets kommuner, grannkommunerna, samarbetssektorerna, de viktigaste aktörerna och samfunden samt till centrala myndigheter. Cirka hundra instanser gav utlåtande. Landskapsprogrammets struktur och komprimerade framställningssätt samt att programmet kärna hade sammanfattats till fyra handlingslinjer ansågs vara bra. Speciellt miljöfrågorna i det expanderande området ansågs vara viktiga trots att de också väckte motstridiga åsikter. I det fortsatta arbetet önskades att regionernas och kommunsamarbetsområdenas egna strategier skulle inlemmas i programmets målsättningar. Det centrala innehållet i utlåtandena har beaktats i den fortsatta beredningen.

Beredning och behandling

Miljösituationens utveckling i Nyland ¹

Naturen i Nyland är mycket mångsidig. Topografin är omväxlande och bördig samt växt- och djurarterna många. Kusten, havsområdet och vattendragen utgör en värdefull del av naturen. På området finns såväl gammal kulturmiljö och landsbygd med odlingsområden som ny stadsbetonad struktur och nationella affärscentrum. Helsingfors metropolområde är den största bostadskoncentrationen i vårt land. Miljöbelastningen är på grund av människans verksamhet kraftig i Nyland och det sker snabba förändringar i markanvändningen. Miljön ansträngs mest av ställvis kraftiga belastningar i vattendragen, av eutrofieringen i havsområdena och av ändringarna som sker i naturens mångfald.

Trafiklederna och en splittrad samhällsstruktur har skurit ner grönförbindelserna. En större bebyggd areal minskar växternas och djurens livsrum och ändrar deras levnadsbetingelser. Vissa växter, naturtyper, djur och livsmiljöer har minskat i och med att det traditionella jordbruket har avtagit. Klimatförändringen syns i Nyland i och med att flyttfåglarna kommer tidigare på våren och det förekommer nya växt- och djurarter.

Luftens kvalitet har som helhet blivit bättre när svavelutsläppen har minskat. I de större städerna är luftens kvalitet dock tidvis dålig. Trafiken försämrar betydligt luftens kvalitet i huvudstadsregionen och kväveoxid- och dammhalterna är tidvis höga. Trafiken förorsakar dessutom stora bullerolägenheter.

Utvärderingen av vattendragens ekologiska tillstånd och hur människans verksamhet har inverkat på vattnen har indelats i fem klasser från utomordentligt till dåligt. Vattendragens tillstånd i Nyland är huvudsakligen tillfredsställande, försvarligt eller dåligt. Alla kustvatten är antingen i tillfredsställande, försvarligt eller t.o.m. i dåligt skick.

Grundvattnets kvalitet är i regel god. Människans verksamhet har dock på oroväckande många ställen förorenat marken, vilket hotar grundvattnets kvalitet.

En allt större sannolikhet för att en stor oljekatastrof inträffar på havsområdet utgör en egen hotbild för framtiden i Nylands miljö. Klimatuppvärmningen förorsakar en så stor global risk att dess följder med stor sannolikhet till många delar kommer att framträda på oförutsedda sätt även i Nyland.

¹ Utgångspunkterna med undantag av miljöns tillstånd har behandlats i ett tidigare kapitel "Utgångspunkter för utvecklingen".

Miljöns tillstånd i Nyland har bevarats på en god eller tillfredsställande nivå med hänsyn till naturen och människans välfärd. Landskapsprogrammet har gjorts för att upprätthålla och stärka en positiv utveckling av miljöns tillstånd.

De mest betydande konsekvenserna av att landskapsprogrammet för Nyland genomförs

I landskapsprogrammet för Nyland 2011 – 2014 definieras målen för landskapets utveckling de närmaste åren och åtgärdsåtgärder för att uppnå målen föreslås. Programmets femton mål har grupperats till fyra handlingslinjer. I samband med var och en åtgärdsåtgärder finns en kort beskrivning av de mest betydande konsekvenserna. Ett sammandrag av konsekvenserna har presenterats i en bedömningstabell.

Med bedömningen av landskapsprogrammet eftersträvas att de centrala konsekvenserna av de genomförda åtgärderna som har presenterats i programmet ska identifieras och att åtgärderna ska ha så små negativa konsekvenser som möjligt för miljöns tillstånd och för människorna i landskapet.

Landskapsprogrammet är ett samordnande ramprogram för landskapets utveckling men som inte leder till direkta finansierings- och projektbeslut och konsekvenserna är därför indirekta. I konsekvensgranskningen fokuseras på konsekvenser som har beräknats vara mest betydande. I bedömningen har man hållit sig till en rätt så allmän nivå eftersom landskapsprogrammet på grund av sin övergripande och allmänna natur innehåller så många åtgärder som förorsakar olika konsekvenskedjor och är förknippade med osäkerhetsfaktorer.

Landskapsprogrammets konsekvenser har granskats för hela Nyland. Landskapsprogrammet har också konsekvenser för landskapets närområden, samt indirekt också globala konsekvenser. Miljökonsekvenserna av landskapsprogrammets handlingslinjer visar sig huvudsakligen på medellång och lång sikt. De föreslagna åtgärderna leder dock på kort sikt i rätt riktning med hänsyn till miljön och människans välfärd.

Landskapsprogrammets konsekvenser för människans hälsa, levnadsförhållanden och trivsel är huvudsakligen positiva.

Med åtgärderna i programmet skapas förutsättningar för invånarnas välfärd, för främjande av hälsan samt för ett fungerande servicenät och för en fungerande vardag samt för att förebygga utslagenhet bland unga. Ett fungerande trafikledsnät samt en hållbar och trygg persontrafik stöder regional jämlikhet.

Klimatförändringen är en av landskapets största miljöutmaningar. Klimatförändringen dämpas genom att göra samhällsstrukturen enhetligare, öka användningen av förnybara energikällor, förbättra ekoeffektiviteten och utveckla spårtrafiken. Det är närmast vägtrafikprojekten som har negativa konsekvenser med hänsyn till att dämpa klimatförändringen.

Åtgärderna i landskapsprogrammet kan inte stoppa utarmningen av naturens mångfald men åtgärder som främjar ett bra tillstånd i miljön, exempelvis utvecklingen av verksamhetssätt speciellt inom byggbranschen samt inom jord- och skogsbruket kan bevara naturens mångfald.

Huruvida vissa åtgärder har flera positiva eller negativa konsekvenser beror i betydande grad också på planeringens och genomförandets kvalitet. Med en lyckad planering och ett lyckat genomförande kan även åtgärder som sannolikt huvudsakligen skulle ha negativa konsekvenser, t.ex. för det ekologiska nätverket, väsentligt minskas och delvis till och med avlägsnas helt.

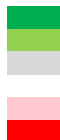
Mångsidiga lösningar inom miljö- och energiteknologin kan utnyttjas för att öka användningen av miljövänlig energi och för att minska utsläppen. Åtgärderna i programmet stöder en hållbar regionstruktur i landskapet. Genom att sörja för en kvalitativ miljö, värna om kulturmiljöerna samt utveckla skapande verksamhet och kultur påverkas den lokala identiteten positivt och landskapets attraktion ökar.

Det expanderande metropollandskapets konkurrensfördel och ett samarbete som baserar sig på styrkorna i landskapets olika delar är centrala mål i programmet. Utvecklingen av näringslivet förbättrar sysselsättningen. Åtgärderna i programmet har sålunda betydande positiva ekonomiska konsekvenser. Bättre ekonomi, ökad befolkning och boenderymlighet i Nyland innebär å andra sidan att energiförbrukningen på grund av boende, trafik och industri ökar, åtminstone på kort sikt. Antalet personer som bor inom trafikbullerområden ökar sannolikt och det sker inga snabba förbättringar i luftens kvalitet. Den ekonomiska tillväx-

	KONSEKVENSER Utvecklingsmål		För människorna							ekonomin			naturförhållandena					regionstrukturen och miljön					utnyttjande av naturresurser			
			hälsan och välfärd	levnadsförhållandena och rekreation	utbildning och kompetens	sysselsättning	säkerhet	trivsel	jämlikhet	lokal identitet	ekonomisk utveckling	konkurrenskraft och landskapets image	kommunal ekonomi	marken	vattnen	luften	klimatet	vegetationen, organismerna och naturens mångfald	samhällsstrukturen	den byggda miljön	landskapet, stadsbilden och kulturanvet	ekologiska nätverk	förvaltning	förnybara naturresurser	ickeförnybara naturresurser	återanvändning av material
HANDLINGSLINJER	Samarbetet och områdenas roller i det nya metropollandskapet	1.1 Fungerande samsabetsstrukturer – en gemensam vision blir verksamhet																								
		1.2 Samarbetet områdena emellan ökar effektiviteten																								
	Metropollandskapets konkurrensfördel och näringsliv	2.1 Logistiklösningarna ska stöda näringsliv och service																								
		2.2 Nya energilösningar stärker näringslivets verksamhetsförutsättningar																								
		2.3 Näringssservicen ska stärka företagsvänligheten och öka företagets etableringsintresse																								
		2.4 Kompetens stärker konkurrenskraften																								
		2.5 En öppen innovationsmiljö med kundens behov som utgångspunkt																								
	Invånarnas välfärd och förutsättningarna för service	3.1 Välfärds- och kulturtjänsterna tryggas och utvecklas																								
		3.2 Hälsan främjas och hälsoskillnaderna utjämnas																								
		3.3 Förebyggande av utslagning bland ungdomar																								
	Region- och samhällsstrukturen samt miljön	4.1 En enhetlig samhällsstruktur och kvalitativ livsmiljö																								
		4.2 En hållbar och trygg persontrafik																								
		4.3 Fungerande trafikleder																								
		4.4 Ett bra tillstånd i miljön																								
		4.5 Energieffektivitet vid byggande och nya energilösningar																								
		Sammantagna konsekvenser																								

Skala

positiva konsekvenser
konsekvenserna huvudsakligen positiva
motstridiga åsikter om konsekvenserna
inga väsentliga konsekvenser
konsekvenserna huvudsakligen negativa
negativa konsekvenser

ten förbrukar också naturresurser, men ekologiskt hållbara innovationer inom näringsverksamheten kompenseras i någon mån förbrukningen.

Infrastrukturprojekten för trafik och bostadsbyggnation åsamkar den nyländska naturen de allra största skadorna. På grund av näringslivet och trafik-säkerheten finns det behov av att förbättra infrastrukturen. Genom att satsa på kollektivtrafikens infrastruktur och –service kan de totala utsläppen från trafiken på lång sikt minskas.

De regionala aktörerna har framförallt i samhällsplaneringen, vid utvecklingen av trafiksystemet och för att öka invånarnas miljömedvetenhet en stor roll när det gäller att minska negativa miljökonsekvenser. Olägenheter kan åtgärdas och delvis också förebyggas med miljöprojekt. Genom att utveckla teknologin kan nya energieffektivare lösningar tas fram. Många beslut som inverkar på förbrukningen av energi och naturresurser i Nyland fattas dock på nationell eller internationell nivå.

Åtgärderna för att stärka kompetensen i Nyland minskar risken för utslagenhet och säkrar tillgången till kompetent arbetskraft samt ökar forsknings- och utvecklingsverksamhet och företagsamhet. Utvecklingen av välfärd hindrar framförallt utslagenhet bland unga, främjar jämlikhet samt stärker minoriteternas och invandrarnas ställning.

Hållbar utveckling, d.v.s. främjande av ekonomisk, ekologisk och kulturell hållbarhet har i alla handlingslinjer ställts som utgångspunkt för utvecklingen. De sammantagna konsekvenserna av landskapsprogrammet är därför övervägande positiva.

Programmets sannolikt mest betydande, negativa konsekvenser består av miljöriskerna som trafiken och godstrafiken förorsakar. Konsekvenserna av ekonomins, befolkningens och trafikens tillväxt, såsom ökat behov av utrymme och energi är starkt förknippade med varandra. Följderna för miljön och trivseln i området kan vara betydande.

Positiva konsekvenser med hänsyn till minskad miljöbelastning och en bättre livsmiljö är dock att vänta bl.a. genom en enhetligare samhällsstruktur samt i och med att miljökompetensen och innovationerna utvecklas.

Planeringen på landskapsprogramnivå har inga direkta beröringspunk-

ter med medborgarnas vardag. Invånardeltagandet bör framdeles aktiveras i samband med sektorspecifika planer som ligger närmare invånarna. I detta nu förverkligas deltagandet bra speciellt i samband med projekt som berör regionstruktur, trafik och miljö. Redan markanvändnings- och bygglagen samt MKB-lagstiftningen förutsätter deltagande i planeringen av dylika större projekt; även SOVA-lagen ska beaktas i den strategiska planeringen.

Bilagor

BILAGA 1: Centrala regionala och riksomfattande material, strategier/program som har beaktats när programmet har utarbetats

Bakgrundsmaterial

- Landskapsöversikt för Nyland 2033, Vision och strategi
- Landskapsöversikt för Östra Nyland 2040
- Landskapsprogram för hela Nyland 2011-14, Arbetsprogram samt program för deltagande och bedömning
- Landskapsprogrammen 2007-2010, utvärderingsrapport
- Metropolimaakunnan toimintaympäristö- ja muutostilmiöt. Lähtökohtia ja kehittämishaasteita maakuntaohjelman laadinnalle”, Seppo Laakso, Kaupunkitutkimus TA Oy.
- Landskapsprogram för Nyland. Genomförandeplan 2011-2012. Beredningsmaterial

Centrala regionala och riksomfattande material, strategier/program som har beaktats när programmet har utarbetats

- Kompetenscentrumprogrammet OSKE
- Programmet för kohesion och konkurrenskraft (KOKO): KUUMA-regionen, KOKO-programmen för Västra Nyland, Hyvinge-Riihimäki ekonomiska område samt programmen för Östra Nyland
- Avsiktsförklaring om metropolområdets konkurrenskraftsstrategi
- Nylands närings-, trafik- och miljöcentrals (ELY) och Regionförvaltningsverkets (AVI) strategiska resultatavtal och ministerierna aktuella regionstrategier
- Statsrådets principbeslut om stads-, landsbygds- och skärgårdspolitiken
- De riksomfattande målen för områdesanvändningen (VAT)
 - Beredningen av en gemensam täckande landskapsplan för Nyland och Östra Nyland, inklusive bl.a. strukturmodeller för Nyland och Östra Nyland 2035 och en utvärderingsrapport om strukturmodellerna
- För området gäller följande avsiktsförklaringar om trafiksystemen:
 - 011, beredning av HLJ 2011–14 inom kommunen
 - Trafiksystemplan för Mellersta Nyland och Hyvinge–Riihimäki-regionen (KEHYLI), avsiktsförklaring 2009–2012
 - Trafiksystemplan för Västra Nyland, avsiktsförklaring 2009–2012
 - Östra Nylands trafikstrategi, avsiktsförklaring 2009–2012
- ERUF-programmet för Södra Finland och ESF-programmets riksomfattande och regionala del
- EU:s strategi 2020
- EU:s Östersjöstrategi
- Vattenvårdsplanen för Kymmene älv – Finska viken
- Miljöns tillstånd i Nyland 2008, Nylands miljöcentral
- Vår gemensamma miljö 2020, Nylands miljöprogram
- Avfallsplan för Södra och Västra Finland fram till år 2020
- Nylands landsbygdsprogram 2007-2013
- Åtgärdsprogram för vattenvården i Nyland, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland, publikation 1/2010
- Övriga regionala strategier, såsom Nylands kulturstrategi, regionernas konkurrenskrafts- och näringsstrategi, BASAAR-projektets scenarioarbete
- Nylands förbunds strategi Andra vågen, RoadMap-material
- Klimat- och energistrategi på lång sikt, statsrådets redogörelse
- Arbets- och näringsministeriets strategiska projekt
- Landskapens konjunkturöversikt
- Utarbetande av landskapsprogram för perioden 2011–2014, INM:s anvisning 16.6.2009
- Lag om regionutveckling (1651/2009) och dess förordning (1695/2009)

Bilaga 2: Nylands landskapsprogram, genomförandeplan 2011-14, uppföljningsindikatorer

INDIKATOR	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2014 mål
Flyttningsrörelse och befolkning							
- befolkningsmängd	1 394 199	1 452 083	1 467 453	1 483 719	1 501 511	1 517 542	1 610 000
- främmande språk (andra än finska eller svenska) %	53 814	78 404	85 689	94 680	104 087	113 054	
- 75 år fyllda, % av befolkningen	5,1	5,5	5,6	5,7	5,7	5,8	
- 20-35-åringarnas nettomuutto	7 723	6 121	7 343	8 124	8 339	6 710	
- nettoinflyttning, % av befolkningen	0,60	0,40	0,53	0,60	0,66	0,56	
- naturlig befolkningsökning, % av befolkningen	0,45	0,47	0,51	0,48	0,52	0,50	
- äldreomsorgsförhållandet (65 år fyllda / 15-64 åringar)	0,17	0,18	0,18	0,18	0,19	0,19	
- befolkningsförändring, % av befolkningen	1,05	0,87	1,04	1,08	1,17	1,06	
Konkurrenskraft							
- BNP/invånare *	34 928	37 947	39 994	41 319	41 420	38 276	43 000
- omsättningens tillväxt, %	..	5,1	5,1	3,7	1,4		
- nya företag	8 309	10 556	11 522	12 737	12 427	11 373	
- nedlagda företag	7 798	7 001	7 654	7 784	9 871	9 493	
- inkomstnivå/person	24 625	26 613	26 865	28 627	29 031		
Ekonomisk balans							
- kommunernas årsbidrag euro/invånare	654	395	568	639	545		
Sysselsättning							
- sysselsättningsgraden bland 15-64 åringar	74,4	73,9	74,7	75,3	76,0	74,0	
- arbetslöshetsgraden bland 15-64 åringar (december)	7,5	7,6	6,6	5,4	5,5	7,7	6,0
- andelen arbetslösa under 25 år bland arbetslösa, %	8,0	7,4	7,2	6,6	8,1	9,9	
- antalet arbetsplatser	722 326	738 477	752 396	775 223	..		
Interna skillnader i området							
- inkomstnivåns medelspridning enligt kommun (euro/invånare)	6567	4913	5692	6672	6440		
- åldersstrukturens medelspridning enligt kommun (medelålderns medelspridning i år)	2,71	2,80	2,79	2,79	2,79	2,80	
Kompetens							
- andelen avlagd examen bland 15 år fyllda	64	67	67	68	68	..	
- andelen 25-29 åringar som efter grundskolan saknar examen, % av motsvarande åldersklass	17	17	17	18	19		16
- de tre största branschernas andel av arbetsplatserna	70	72	72	..	..		
- andelen med avlagd examen på hög nivå	30,6	32,5	32,9	33,2	33,9		
- andelen 17-24 åringar som blivit utanför utbildningen jämfört med motsvarande åldersklass	14,59	14,60	14,54	14,92	..		
- inledningsplatser för 16-18 åringarnas utbildning i förhållande till motsvarande åldersklass	1,24	1,26	1,22	1,22			
Livsmiljöns kvalitet och regionstruktur							
- glesbygdens andel av ändrad befolkningsmängd, %	9,9	12,2	..	10,1	11,6		
- andelen förnybar energi av energiförbrukningen							
- punktbelastning av fosfor i vattendragen, tn	84	60	49	45	51	44	
- punktbelastning av kväve i vattendragen, tn	2 731	1 687	1 545	1 626	1 764	1 408	
Boende							
- bostadsproduktion	11 378	10 956	9 987	10 504	8 586	6 282	
- ändringen i antalet hyres- och bostadsrättsbostäder	6 044	-12 165	1 766	716	966		
- bostadshyra i hsr (ind. hela landet-hsr=100)**		133	131	129	131		
- bostädernas pris (ind. hela landet-hsr=100)***		177	178	181	180		
Välfärd							
- långtidsarbetslösa, % av arbetslösa	31,3	29,4	28,0	25,0	19,1	15,0	
- sjukskrivningsgrad (index hela landet=100)	89,2	88,9	88,8	88,3	87,8		
- 25-64 åringar som erhållit utkomstöd, % av samma åldersklass****	8,4	6,6	6,4	6,1	6,0		
- 0-17-åringar som har placerats utanför hemmet (andel av motsvarande åldersklass)****	1,2	1,4	1,4	1,4	1,5		

* = ETLAs uppskattning år 2009
 ** = arava och fritt finansierade hyresbostäder sammanlagt
 *** = försäljningspriset i medeltal på fritt finansierade bostadslägenheter
 **** = Nyland - Pukkila och Mörskom (HNS området)
 .. = uppgifter har inte erhållits eller uppgifterna är för osäkra att publicera

I kolumnen "2014 mål" har de mål som IEM har begärt presenterat

Källor: Statistikcentralen, Stakes och Finlands miljöcentral

BILAGA 3: Strategiernas huvudlinjer (centrala) för regionerna och kommunsamarbetsområdena

1. Helsingforsregionen 2050

Strategiska linjer för markanvändning, boende och trafik

En gemensam vision för Helsingforsregionen och strategiska linjer som förverkligar den har godkänts på Helsingforsregionens samarbetsmöte 22.4.2010. Avtalskommunerna: Helsingfors, Esbo, Vanda, Grankulla, Träskända, Nurmijärvi, Tusby, Kervo, Mäntsälä, Borgnäs, Hyvinge, Kyrkslätt, Vichtis, Sibbo och kompanjonskapen KUUMA.

1. Ett livsvillkor för regionens framgång är internationella nätverk, för vilka hindren för genomförande undanröjs. Regionen blir en interkulturell metropol, med en fungerande lokal ekonomi.
2. Mobilitetsbehovet minskas med markanvändningslösningar och energieffektiviteten ökas. Med planläggning skapas förutsättningar för samhällen som utnyttjar förnybara energikällor och man planerar för anordnande av energiförsörjningen i framtiden. Dessutom beaktas olägenheter på grund av klimatförändringen.
3. Trafikutsläppen minskas genom att gynna spårbunden och annan kollektivtrafik, promenader och cykelåkning samt genom att se till att den energi som trafiken behöver är koldioxidneutral eller kolfattigt framställd.
4. Byggandet i glesbygden styrs på ett effektivare sätt mera till tätorterna.
5. Sammanfogandet av markanvändning, boende och trafik utvecklas så att dess nuvarande strukturer bättre motsvarar kraven på kostnadseffektivitet, representation samt på en transparent och tydlig förvaltning som behövs i konkurrensen med Europas övriga metropol.

2. Metropolområdets konkurrensstrategi och avsiktsförklaringen på basis av den

Stadsdirektörerna i huvudstadsregionen godkände vid sitt möte 19.3.2009 utvecklingslinjerna för stärkande av metropolområdets konkurrenskraft och åtgärdsförslag enligt tyngdpunkt/tema.

Staten och regionens kommuner (huvudstadsregionen: Helsingfors, Esbo, Vanda och Grankulla: Kuuma-kommunerna: Träskända, Kervo, Mäntsälä, Nurmijärvi, Borgnäs och Tusby samt kommungruppen Fyrtingarna: Hyvinge, Kyrkslätt, Sibbo och Vichtis) samt Nylands förbund har 17.3.2010 på basis av fyra teman kommit överens om tio olika åtgärder för att stärka metropolområdets konkurrenskraft:

1. Utbildning och kompetens på toppnivå stärks

- 1) Kampus-trafiken
- 2) Utveckling av boende för studerande-forskare

2. En bra livskvalitet samt en trivsamt och trygg livsmiljö

- 3) Stadsinnovationer
- 4) Storevenemang

3. Användarrelaterade innovationsmiljöer stärks och innovativa offentliga upphandlingar utvecklas

- 5) Living Labs och Infoshare
- 6) WDC-projektet
- 7) Innovativa upphandlingar

4. Internationalisering av metropolområdet och kopplingar till globala nätverk

- 8) Metropolområdets attraktion
- 9) EU:s Östersjöprojekt
- 10) Nätverkande innovationsaktörer

Åtgärder förverkligas inom statsekonomins och kommunernas ramar och budgetter.

3. KUUMA-regionen och kommungruppen Fyrlingarna

Samarbetet mellan KUUMA-kommunerna Träskända, Kervo, Mäntsälä, Nurmijärvi, Borgnäs och Tusby intensifieras med kommungruppen Fyrlingarnas, d.v.s. Kyrkslätt, Vichtis, Hyvinge och Sibbo i det intensifierade samarbetet med Helsingforsregionen. Området accentuerar som sina styrkor bl.a. läget i metropolområdet, förmågan att ta emot tillväxt, närheten till olika innovationscentrum samt mångsidiga möjligheter till boende.

Tyngdpunkter och åtgärder:

Konkurrenskraften och attraktionen stärks

- Näringssamarbetet utvecklas: företagsrådgivning, klusterutveckling, marknadsföring
- Trafikförbindelserna utvecklas
- Attraktiva centrum och kommersiell service
- Kvalitativt småhusboende som förenhetligar samhällsstrukturen
- Gränsområdena utvecklas
- Klimatstrategin förverkligas

Konkurrenskraftig och kostnadseffektiv service

- Samarbete kring datakommunikationer
- Samarbete kring geografisk information
- Effektivare service

4. Framtidsöversikt för Västra Nyland

Framtidsbilden som utformas i MALe -samarbetet i Västra Nyland samt målen för markanvändningsstrategin definierar nyckelplatserna i Västra Nylands framtid (bl.a. region- och samhällsstruktur, servicenät och trafik). Framtidsutmaningarna är att utnyttja trafikprojekt samt inflyttningstrycket från huvudstadsregionen, samt att identifiera och bekämpa negativa konsekvenser av obehärskad utveckling.

5. Regionstrategin för Hyvinge-Riihimäki -regionen

Avsikten är att i anslutning till programmet för kohesion och konkurrenskraft år 2011 upprätta en ny konkurrensstrategi för området.

6. Östra Nylands strategi för regionutveckling

Linjerna i utvecklingsstrategin för Östra Nyland definieras i landskapsöversikten 2040 som godkändes 1.3.2010. Utvecklingslinjerna är:

1. Näringarna
2. Kompetens och innovationer
3. Valfärd och service
4. Regionstruktur, livsmiljö och förbindelser

Utvecklingen av näringarna är det viktigaste tyngdpunktsområdet med hänsyn till framgång och arbetsplatssjälvförörjning i Östra Nyland. Starkare kompetens och energiinnovationer är starkt sammanflätade med näringslivets utveckling. Enligt strategin profilerar sig Östra Nyland som kunnig inom energi- och miljöbranschen. Läget vid kusten och nära huvudstadsregionen samt inom den internationella trafikkorridoren E18 ger goda utvecklingsförutsättningar.

7. Åtgärdshelheterna år 2011 i Nylands program för kohesion och konkurrenskraft (KOKO)

KOKO-programmet för Hyvinge-Riihimäki

- Starkare kohesion och sammanhållning inom det ekonomiska området
- Kunskapsintensiva specialbranscher
- Markanvändning, boende och trafik, MAL
- Innovativa kommundjänster

KOKO-programmet för Östra Nyland

- Serviceföretagsamhet
- Innovationssystem
- Genomgående tema; utveckling av servicesystemet, speciellt i skärgården och på landsbygden

KOKO-programmet för KUUMA-regionen

- Större konkurrenskraft och starkare attraktion
- Kvalitativt småhusboende som förenhetligar samhällsstrukturen
- Konkurrenskraftiga och kostnadseffektiva tjänster

KOKO-programmet för Västra Nyland

- Teknologi
- Ett välmående Västra Nyland
- Användarrelaterade tjänster och skapande ekonomi
- Genomgående teman; markanvändning, boende, trafik och näringar
MALe, områdets attraktion

KOKO-programmet för huvudstadsregionen

- Innovationer främjas och kompetensstrukturen stärks
 - Projektet Studentmetropol
- Karriärmöjligheterna öppnas och stärks för kompetenta
 - Projektet Nuoret osaajat
- Utveckling av ett servicekoncept som stöder etablering av internationella företag och kompetens
 - Projektet NoWrongDoor
- Ökad samfundskänsla och trivsel i växelverkan mellan kulturerna
 - Projektet Monikulttuurinen johtaminen käytäntöön.

ISBN 978-952-448-322-3 ISSN 1236-679X (trycksak)
ISBN 978-952-448-324-7 ISSN 1236-679X (nätpublikation)

Uudenmaan liitto | Nylands förbund

Esterinportti 2 B | 00240 Helsinki
Estersporten 2 B | 00240 Helsingfors
puh. | tfn +358 (0)9 4767 411
toimisto@uudenmaanliitto.fi | www.uudenmaanliitto.fi

